

PARTICIPATIEVERSLAG OMGEVINGSPLAN BUITENGEBIED HATTEM

Rho
ADVISEURS VOOR LEEFRUIMTE

Participatieverslag
Omgevingsplan Buitengebied Hattem

CODE 20161966
Concept / 21-06-2018

INHOUDSOPGAVE **blz**

1. INLEIDING 1

1. 1. Aanleiding 1
1. 2. Pilotproject 1
1. 3. Participatie 1
1. 4. Ligging en afbakening plangebied 2
1. 5. Leeswijzer 3

2. PROCES OMGEVINGSPLAN BUITENGEBIED 4

3. PARTICIPATIEPROCES OMGEVINGSPLAN BUITENGEBIED 5

3. 1. Participatiecode gemeente Hattem 5
3. 2. Wat is het doel van participatie voor het omgevingsplan? 5
3. 3. Werkgroep participatie 6
3. 4. Participatieladder 6
3. 5. Partijen voor participatie 7

4. VERZOEKEN VAN INITIATIEFNEMERS 8

5. GESPREKKEN MET STAKEHOLDERS EN KETENPARTNERS 14

5. 1. LTO Noord en makelaars 14
5. 2. Ronduit Hattem en Molencaten vakantieparken 17
5. 3. GGD 18
5. 4. Gelders Landschap en Kastelen 21
5. 5. Bekenstichting, Powered by Hattem, Vereniging Landschap en milieu Hattem, Provincie Gelderland, Waterschap Vallei en Veluwe en Veiligheidsregio Oost Gelderland 23

6. ALGEMENE INFORMATIEBIJEENKOMST 28

6. 1. Ruimtelijke kwaliteit & deregulering 28
6. 2. Mobiliteit/verkeer 36
6. 3. Duurzaamheid, natuur & landschap 38
6. 4. Gezondheid & leefbaarheid 40
6. 5. Wonen, werken & recreëren 42
6. 6. Landbouw & overige thema's 44

7. FIETSTOCHTEN IN HET BUITENGEBIED VAN HATTEM 45

Bijlagen

Bijlage 1 Gebiedsanalyse Buitengebied Hattem
Bijlage 2 Kaart met locaties initiatieven

Bijlage 3	**Kaart met input algemene informatiebijeenkomst**
Bijlage 4	**Bijlagen bij verslag Ruimtelijke kwaliteit & deregulering**
Bijlage 5	**Uitnodiging fietstochten door het buitengebied van Hattem**

1. INLEIDING

1. 1. Aanleiding

Voor het buitengebied van Hattem geldt nu nog een bestemmingsplan. Dit plan is in 2007 door de gemeenteraad vastgesteld. Bestemmingsplannen moeten op basis van de Wet ruimtelijke ordening na 10 jaar worden herzien. In plaats van een nieuw bestemmingsplan gaat de gemeente Hattem aan de slag met het maken van een omgevingsplan voor het Buitengebied. Hiermee wordt ingespeeld op een grote aanpassing van de huidige wet- en regelgeving op het gebied van de ruimtelijke ordening en milieu. Het Rijk werkt namelijk aan de Omgevingswet die zoals het nu lijkt op 1 januari 2021 in werking treedt. Met het omgevingsplan mag de gemeente Hattem als pilotgemeente alvast vooruitlopen op die wet en van bepaalde bestaande wet- en regelgeving afwijken.

1. 2. Pilotproject

De gemeente Hattem heeft zich bij het Rijk aangemeld als pilotgemeente om met het omgevingsplan Buitengebied vooruit te kunnen lopen op de Omgevingswet. De ervaringen die tijdens de pilot worden opgedaan kunnen dienen als blauwdruk voor het opstellen van het gemeente dekkend omgevingsplan dat de gemeente in de jaren na de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor het gehele grondgebied moet opstellen. De gemeente Hattem mag voor het buitengebied (zonder de uiterwaarden) een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte opstellen. In dit verslag wordt dat alvast een omgevingsplan genoemd, ook al is dat het nog niet, omdat de Omgevingswet nog niet geldt.[1]
De reikwijdte van het omgevingsplan is breder dan die van het bestemmingsplan. Met het omgevingsplan kunnen regels worden gesteld voor alle activiteiten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving, bestemmingsplannen hebben alleen betrekking op een goede ruimtelijke ordening. De fysieke leefomgeving is breder. Dit begrip omvat alles wat de kwaliteit van de fysieke leefomgeving bepaalt. Dus ook aspecten als duurzaamheid, gezondheid, welstand, landschap, milieu, veiligheid en cultureel erfgoed. Met een omgevingsplan kan beter worden ingespeeld op actuele maatschappelijke vraagstukken in Hattem en de regio omdat het de bredere sociaaleconomische doelstellingen verbindt aan de fysieke leefomgeving.

1. 3. Participatie

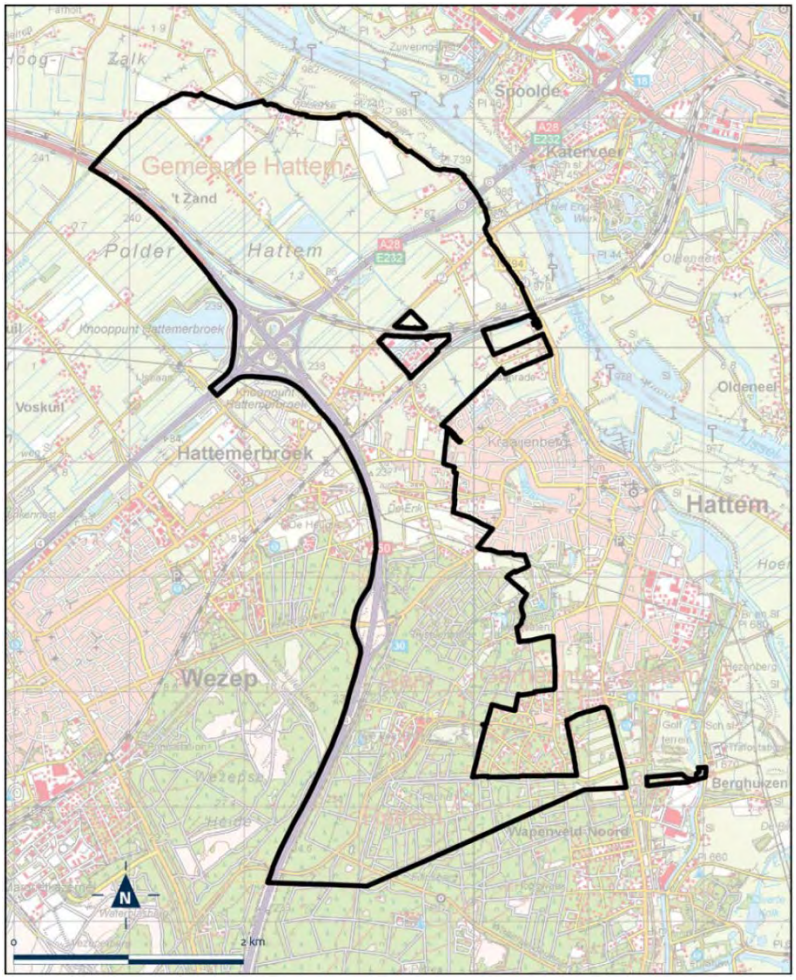
Met de nieuwe Omgevingswet wordt ingezet op een verdere terugtreding van de overheid en meer participatie van de inwoners. Het is de intentie van de wetgever om de verantwoordelijkheid voor een goede en veilige fysieke leefomgeving meer bij de inwoners zelf neer te leggen. Bij plan- en besluitvorming van de gemeente is het om die reden van belang om in een vroeg stadium inwoners, ondernemers en organisaties te raadplegen en te informeren. Participatie is een belangrijke pijler

[1] De mogelijkheden in een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte zijn beperkter dan in een echt omgevingsplan onder de Omgevingswet. Op grond van het Besluit CHW mag op een aantal onderdelen worden afgeweken van bestaande wet- en regelgeving. Als de Omgevingswet met bijbehorende regelgeving in werking treedt zijn de mogelijkheden voor een omgevingsplan ruimer. We proberen hier wel zoveel mogelijk op voor te sorteren op basis van de kennis die voorhanden is.

binnen de Omgevingswet. Vroegtijdig samenwerken vergroot de kwaliteit van oplossingen en zorgt ervoor dat verschillende perspectieven, kennis en creativiteit direct op tafel komen. De rol van de gemeente gaat daarin eveneens veranderen. De gemeente wordt meer deel van de samenleving en onderdeel van processen, in plaats van het sluitstuk. Deze nieuwe rol past perfect binnen de Participatiecode die de raad van de gemeente Hattem in mei 2017 heeft vastgesteld. Uitgangspunt daarin is de inwoners uitgebreid en op een andere wijze te betrekken bij de gemeentelijke plan- en besluitvorming en meer ruimte te geven aan eigen initiatieven. Met het Omgevingsplan Buitengebied gaat de gemeente Hattem aan de slag met die andere wijze van participatie. Met de Werkgroep Participatie wordt het participatieproces afgestemd en geëvalueerd.

1. 4. Ligging en afbakening plangebied

Op de volgende afbeelding is het plangebied van het Omgevingsplan Buitengebied weergegeven.

Figuur 1. Ligging en afbakening plangebied Omgevingsplan Buitengebied Hattem

Dit is de grens zoals die in de 15e tranche van het Besluit Uitvoering Crisis- en Herstelwet is opgenomen. Voor dit gebied mag een omgevingsplan worden vastgesteld. Dit is de uiterste grens. Het plangebied van het omgevingsplan mag wel kleiner, maar niet groter dan dit worden. De gebieden waarvoor onherroepelijke bestemmingsplannen gelden zijn hiervan uitgezonderd. Bestemmingsplannen die tijdens de totstandkoming van het omgevingsplan onherroepelijk worden zullen voor vaststelling alsnog uit het plangebied worden gehaald. Ook de uiterwaarden van de IJssel, die natuurlijk onderdeel zijn van het buitengebied van Hattem, vallen hier buiten. Hiervoor geldt nog een actueel bestemmingsplan.

1. 5. Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op het proces om te komen tot het omgevingsplan Buitengebied. In hoofdstuk 3 staat hoe het participatieproces voor het omgevingsplan wordt vorm gegeven. In de daaropvolgende hoofdstukken wordt verslag gedaan van het participatieproces. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de keukentafelgesprekken met concrete initiatiefnemers in het buitengebied benoemd. In hoofdstuk 5 zijn de resultaten van de sessies met stakeholders in het buitengebied weergegeven. In hoofdstuk 6 wordt verslag gedaan van de algemene informatiebijeenkomst op 27 september 2017. Na deze bijeenkomst zijn twee fietstochten in het buitengebied georganiseerd specifiek voor het onderwerp welstand en ruimtelijke kwaliteit. Het verslag van deze fietstochten is opgenomen in hoofdstuk 7.

2. PROCES OMGEVINGSPLAN BUITENGEBIED

Het proces om te komen tot een omgevingsplan Buitengebied is in drie fasen ingedeeld:
1. Ambitie ophalen
2. Ambitie kleuren
3. Ambitie uitwerken

Ad. 1 Ambitie ophalen
De eerste fase in het proces is belangrijk en bedoeld om de ambities van de gemeente (bestuurlijk en ambtelijk) te bepalen. De gemeente wil inventariseren wat er leeft in het buitengebied, welke waarden en kwaliteiten beschermd moeten worden en aan welke ruimtelijke ontwikkelingskansen de gemeente ruimte wil bieden. Naast het bepalen van de ambities is de eerste fase ook een goed moment om de gemeentelijke organisatie kennis te laten maken met het omgevingsplan en de Omgevingswet. In de eerste fase worden de ambities voor het omgevingsplan opgehaald. In parallelle sessies worden intern (raad, college en werkgroep) en extern met inwoners, organisaties en ondernemers de ambities voor het buitengebied opgehaald.

Ad 2. Ambitie kleuren
Vanuit de verschillende sessies worden de resultaten teruggekoppeld met college en raad. Voor college en raad is het interessant om te zien hoe ambtelijk en extern wordt gedacht over het buitengebied en wat dat betekent voor het omgevingsplan. En natuurlijk welke ideeën zijn opgehaald in het buitengebied. In deze fase is van belang hoe wordt omgegaan met tegenstrijdigheden. Uitgangspunt is dat de keuzes samen met de inwoners, ondernemers en organisaties gemaakt worden. Hoe precies wordt door de Werkgroep Participatie bepaald. Na dit traject wordt een Nota van uitgangspunten opgesteld waarin de randvoorwaarden en uitgangspunten voor het omgevingsplan Buitengebied worden opgenomen. Deze nota wordt in ieder geval door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld.

Ad 3. Ambitie uitwerken
De ambities, uitgangspunten en randvoorwaarden uit de Nota van uitgangspunten worden uitgewerkt in een omgevingsplan en een planMER Buitengebied. Kansrijke initiatieven worden op voorhand zo veel mogelijk gefaciliteerd, uiteraard gelden hiervoor wel bepaalde randvoorwaarden die in de Nota van uitgangspunten worden verwoord. Ook gelden er randvoorwaarden vanuit wet- en regelgeving waarmee rekening moet worden gehouden.

In dit participatieverslag zijn de resultaten van de eerste fase *Ambitie ophalen* opgenomen. De ambities die bij inwoners, organisaties en ondernemers zijn opgehaald zijn in dit verslag verwerkt in de hoofdstukken 4, 5, 6 en 7.

3. PARTICIPATIEPROCES OMGEVINGSPLAN BUITENGEBIED

3. 1. Participatiecode gemeente Hattem

"Onder het motto "Samen Hattem" willen we een gemeente zijn die zich laat voeden en inspireren door de samenleving. Passie, kennis en liefde voor Hattem zijn daarbij leidende motieven. Samen Hattem staat voor alles wat Hattem zo tot Hattem maakt. De binnenstad, de uiterwaarden, de bossen, de IJssel, de unieke ligging, het brede netwerk van vrijwilligers, de levendigheid. Een gemeente met niet alleen een sturende functie vanuit het stadhuis maar ook een gemeente waarin een beweging op gang wordt gebracht om de kracht van de Hattemse samenleving te benutten. En dus een gemeente die niet alleen zelf allerlei activiteiten oppakt maar wil faciliteren, verbindingen zoekt en betrokken inwoners centraal stelt."

Dit is de eerste alinea die is opgenomen in de Participatiecode van de gemeente Hattem.[2] De gemeenteraad heeft deze code op 1 mei 2017 vastgesteld. Het gemeentebestuur, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie hebben als uitgangspunt gekozen om inwoners bij beleid en uitvoering nadrukkelijk te betrekken. En tegelijk de inwoners meer ruimte te geven voor eigen initiatief. Het is echter niet genoeg om alleen de intentie te hebben om inwoners te laten meedenken bij het maken van plannen en/of samen met inwoners die plannen uit te voeren. Participatie moet een bewust afgewogen proces worden, waarbij overheid en inwoners weten wat ze aan elkaar hebben, wat de mogelijkheden zijn en waar de grenzen en verantwoordelijkheden liggen. De participatiecode geeft invulling hoe dit proces moet plaatsvinden.
Bij de totstandkoming van het omgevingsplan Buitengebied past de gemeente Hattem de participatiecode toe.

3. 2. Wat is het doel van participatie voor het omgevingsplan?

Doel van de participatie is in eerste instantie het inventariseren en zoveel mogelijk verwerken van de wensen van inwoners, ondernemers en organisaties voor het buitengebied van Hattem. Het omgevingsplan Buitengebied biedt ook ruimte voor nieuwe thema's, zoals duurzaamheid en gezondheid. De hele fysieke leefomgeving is onderwerp van het omgevingsplan, daarom is het wenselijk zoveel mogelijk mensen en organisaties bij de totstandkoming van het omgevingsplan te betrekken om te kijken of die nieuwe thema's tot nieuwe inzichten leiden.
In het participatieproces wordt uitgegaan van het 'ja, mits…'-principe. De gemeente Hattem gaat het proces in met een open houding en bekijkt of de initiatieven die er zijn of later nog komen mogelijk gemaakt kunnen worden en passen binnen de ambities voor het omgevingsplan Buitengebied. Die ambities worden samen met de inwoners van Hattem bepaald in het participatieproces. Dus niet alleen door de gemeente, maar nadrukkelijk samen met de inwoners.

[2] Volgens de site www.gemeentenvandetoekomst.nl een "helder stuk over het waarom en het hoe van participatie op sociaal en fysiek vlak in drie kantjes met als bijlagen: een praktisch participatieschema, een afwegingskader en de participatieladder".

Onderwerp van gesprek zijn in ieder geval de thema's landbouw, natuur, water, landschap & cultuurhistorie, economische dragers, recreatie & toerisme, duurzaamheid, leefbaarheid en gezondheid. Hiervoor heeft de gemeentelijke projectgroep een gebiedsanalyse Buitengebied Hattem opgesteld. Deze gebiedsanalyse is opgenomen als bijlage 1 bij dit verslag. Bij alle thema's gaat het om de wijze waarop hiermee om kan worden gegaan in het omgevingsplan Buitengebied. Daarbij is er ook aandacht voor de andere twee deelprojecten van het Programma Omgevingswet van de gemeente Hattem, namelijk deregulering en welstand. Deze aspecten zijn ook zeker van belang voor het omgevingsplan Buitengebied en komen daarom terug in het participatietraject. Over deregulering en welstand wordt voor heel Hattem nagedacht, maar deze onderwerpen worden nu eerst meegenomen in het proces van het omgevingsplan Buitengebied Hattem.

3. 3. Werkgroep participatie

Voor het participatieproces van het omgevingsplan Buitengebied is een Werkgroep Participatie samengesteld. De werkgroep bestaat uit leden van de gemeentelijke projectgroep voor het omgevingsplan, een raadslid en twee vertegenwoordigers van organisaties in Hattem, namelijk van Vereniging Landschap en Milieu Hattem en Powered by Hattem. De werkgroep maakt op basis van de uitgangspunten van participatie per fase in het omgevingsplanproces uit de Participatiecode keuzes voor de wijze waarop de participatie voor een groot gebied als het buitengebied het meest efficiënt plaats kan vinden. De werkgroep zorgt ervoor dat de Participatiecode op de juiste manier wordt toegepast. Met de werkgroep wordt lopende het project ook het participatieproces geëvalueerd.

3. 4. Participatieladder

Het proces om te komen tot vaststelling van een omgevingsplan Buitengebied Hattem is omvangrijk. Er zijn veel belanghebbenden, namelijk de inwoners, organisaties en ondernemers in of nabij het buitengebied van Hattem. Daarnaast zijn er de ketenpartners, zoals provincie Gelderland, waterschap, veiligheidsregio en buurgemeenten.
Onderdeel van de Participatiecode is de participatieladder. De participatieladder kent de volgende treden:

1. zelfbeheer
2. coproductie
3. meebeslissen
4. adviseren
5. raadplegen
6. informeren

Hoe hoger de trede is, des te meer invloed inwoners hebben. Het is belangrijk om vooraf te bepalen op welke trede van de ladder de participatie plaatsvindt. De trede bepaalt namelijk onder meer welke methoden inzetbaar zijn. Ook dwingt een keuze voor een trede na te denken over het doel van het project en het doel van de participatie. Uiteraard hangt de keuze voor een trede ook af van het soort project, de grootte van het gebied, de soorten belangen en het aantal belanghebbenden.

Voor de eerste fase van het proces van het omgevingsplan Buitengebied is in de Werkgroep Participatie gekozen voor de trede *raadplegen*. Deze trede past goed bij het doel de fase *Ambitie ophalen* voor het omgevingsplan. De gemeente Hattem wil in deze fase ideeën ophalen voor het buitengebied, zonder daarbij gelijk de randvoorwaarden en beperkingen te betrekken. De gemeente staat open voor goede ideeën. In de volgende fase van het proces wordt bekeken hoe college en raad hierin staan. Als er keuzes moeten worden gemaakt worden opnieuw de inwoners, ondernemers en organisaties hierbij betrokken. Dan wordt ook opnieuw een trede van de participatieladder gekozen. De keuze voor de trede wordt door de Werkgroep Participatie gemaakt, uiteraard in goede afstemming met college en gemeenteraad.

3. 5. Partijen voor participatie

De Werkgroep Participatie heeft op voorhand bekeken welke partijen in ieder geval in deze eerste fase van het participatietraject betrokken moeten worden. Er is gekeken naar een zo ruim mogelijke vertegenwoordiging van participanten. Deze participanten moeten inspireren en de gemeente uitdagen om op een frisse en open manier naar het eigen gebied te kijken (verlaten van de eigen comfortzone). Anderzijds zijn ook de gebruikelijke partners onderdeel van de participanten. Het is belangrijk juist ook die partijen mee te nemen in dit proces, omdat ook die partijen straks onder de Omgevingswet op een andere en nieuwe manier zullen participeren in plan- en besluitvormingsprocessen. Tot slot is gekeken naar goede representanten in de vorm van initiatiefnemers in het gebied, inwoners van en gebruikers in het gebied.

Dit alles heeft geleid tot de volgende groep van participanten:
- initiatiefnemers die concrete verzoeken hebben ingediend
- LTO Noord
- Makelaars
- Ronduit Hattem
- Molencaten Vakantieparken
- GGD
- Gelders Landschap en Kasteelen
- Bekenstichting, Stichting tot behoud van Veluwse sprengen en beken
- Powered by Hattem
- Vereniging Landschap en Milieu Hattem
- Provincie Gelderland
- Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
- Waterschap Vallei en Veluwe
- alle inwoners en ondernemers van Hattem (via algemene bijeenkomst)

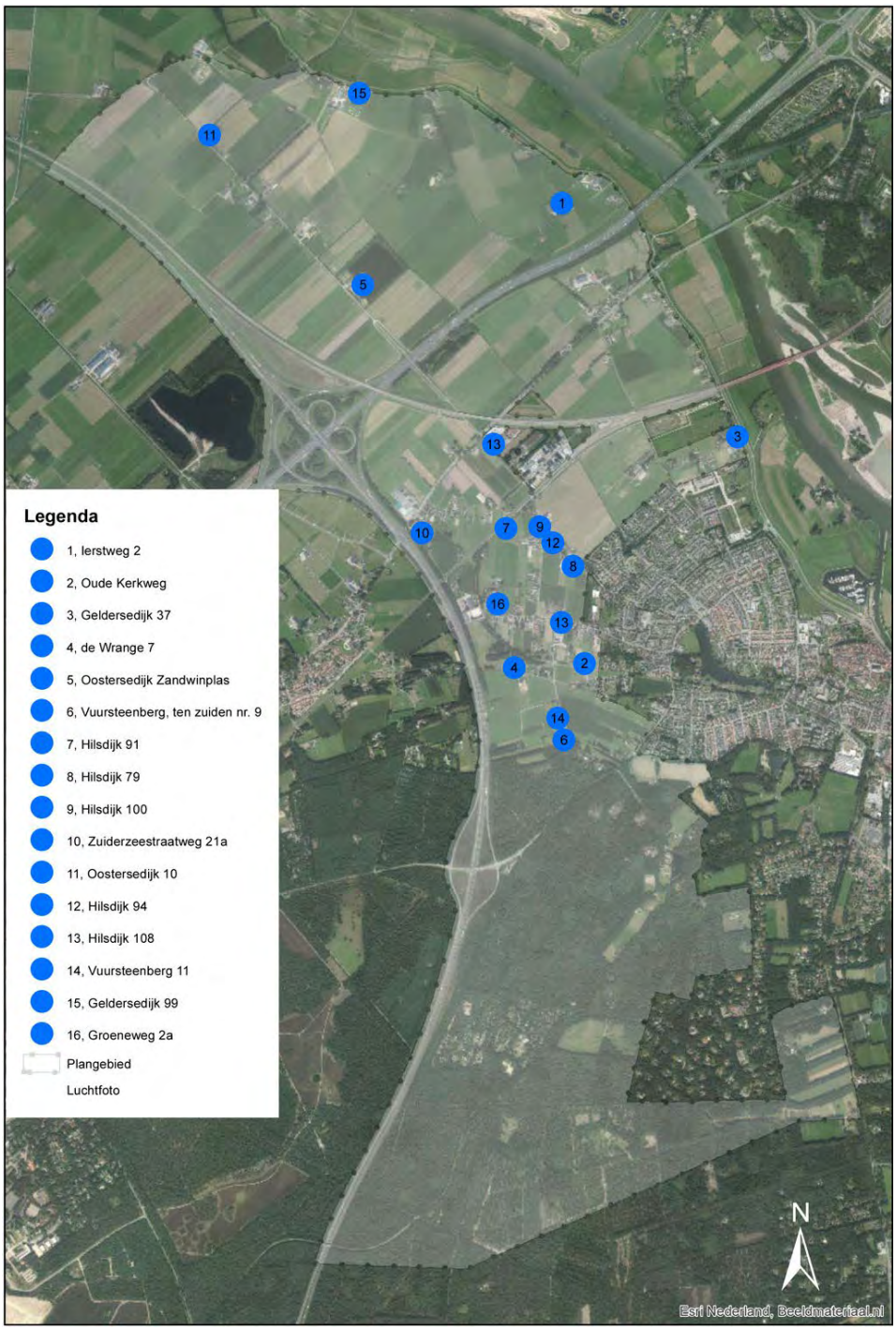
4. VERZOEKEN VAN INITIATIEFNEMERS

In de zomer en in het najaar van 2017 zijn met diverse initiatiefnemers in het buitengebied van Hattem keukentafelgesprekken gevoerd. Met sommige initiatiefnemers is geen gesprek gevoerd, dit betreft met name verzoeken die in 2018 zijn binnen gekomen. In dit verslag zijn de initiatieven wel allemaal opgenomen.

Aan alle initiatiefnemers is de keus voorgelegd of ze willen mee liften met het omgevingsplan of dat ze een apart traject doorlopen. Voor sommige verzoeken wordt, vooruitlopend op de procedure van het omgevingsplan, aparte vergunningprocedures doorlopen. Deze initiatieven zijn niet opgenomen in dit participatieverslag.

Doel van de keukentafelgesprekken was om samen met een vertegenwoordiging van de gemeente de voorgenomen plannen met de initiatiefnemers te bespreken. Hierbij is aangegeven dat het in dit stadium gaat om het ophalen van de ambitie voor het buitengebied. Of ook daadwerkelijk medewerking aan deze initiatieven wordt verleend door ze op te nemen in het omgevingsplan Buitengebied of hiervoor een aparte vergunningprocedure te volgen is in deze fase van het proces nog niet duidelijk en daarover kunnen ook nog geen uitspraken worden gedaan. Uitgangspunt voor de gesprekken is dat de gemeente open staat en benaderbaar is voor goede ideeën. Deze ideeën zijn letterlijk bij de keukentafel van inwoners en ondernemers opgehaald, sommige gesprekken zijn op het stadhuis in Hattem gevoerd.

Op de volgende kaart zijn de verschillende locaties in het buitengebied van Hattem weergegeven waar initiatieven zijn en waarover de gesprekken zijn gevoerd.

Per locatie is hierna kort aangegeven wat het initiatief is.

1. Ierstweg 2

Op dit perceel is een intensieve varkenshouderij gevestigd met vleesvarkens, moederdieren en biggen. Voor het nieuwe omgevingsplan willen de initiatiefnemers graag wat meer ruimtebeslag op hun terrein en een groter bouwvlak, dit laatste om ook te kunnen voldoen aan de eisen voor dierenwelzijn. Ook hebben zij het perceel

Ierstweg 1 gekocht. Daar staat een boerderij die momenteel niet in bedrijf is en waarvan de bebouwing erg vervallen is. Wens van de initiatiefnemers is om de bebouwing te slopen en verderop aan de Ierstweg (ten westen van het perceel net voorbij de bocht) een nieuwe boerderij te bouwen. Dat zal dan een grondgebonden agrarisch bedrijf worden (niet intensief).

2. Oude Kerkweg

Aan de Oude Kerkweg ligt een stuk grond, direct grenzend aan de bebouwde kom van Hattem, maar gelegen in het buitengebied. Meestal wordt er op deze grond mais verbouwd wat er toe leidt dat de bewoners aan de overkant van de weg maandenlang geen uitzicht hebben en tegen hoge maisplanten aan kijken. Initiatiefnemer wil graag met een andere inwoner van Hattem op het perceel twee woningen bouwen waar ook ruimte is voor een soort aanleunwoning/mantelzorgwoning voor zijn dochter die afhankelijk is van een rolstoel en niet zelfstandig kan wonen. Gezien haar leeftijd zal ze langzaam moeten leren om in de verre toekomst begeleid te gaan wonen. Initiatiefnemer wil haar hierin begeleiden. Hierdoor heeft ze toch een eigen plek en zijn haar ouders dichtbij als ze hulp nodig heeft. Bij de vormgeving van de nieuwe woningen wordt gedacht aan woningen passend in het buitengebied, bijvoorbeeld stalwoningen. Voor wat betreft de locatie op het perceel stelt initiatiefnemer voor deze zo ver mogelijk aan de zijkanten van het perceel te bouwen, zodat de overburen grotendeels vrij uitzicht hebben op het buitengebied van Hattem.

3. Geldersedijk 37

Naast de woning van initiatiefnemers ligt een boomgaard met veel oude fruitbomen. Deze bijzondere boomgaard kan veel toeristen trekken. Nu al is er jaarlijks een plukdag. Initiatiefnemers zouden graag een foodtruck op het terrein van de willen plaatsen, zodat ze voorbijkomende fietsers een plekje kunnen bieden om uit te rusten in de boomgaard en wat te drinken en te eten op een terras. Recreëren in de boomgaard dus. Daarnaast is er een braakliggend deel van het perceel wat eerder in gebruik was als paardenbak. Daar zouden initiatiefnemers graag een paar (bijvoorbeeld vier) recreatiehuisjes willen plaatsen, deze zouden eventueel ook voor de opvang van ouderen gebruikt kunnen worden.

4. De Wrange 7

Initiatiefnemer verzoekt om op de gronden behorende bij perceel (naast de woning aan De Wrange 5) een woning te mogen bouwen. Het betreffende perceel is in het bestemmingsplan Buitengebied 2007 voorzien van een agrarische bestemming. Voor de WOZ worden beide kavels al als één kavel gezien. Het perceel is volledig omsloten door een heg en niet als agrarisch in gebruik. De nieuwe woning wordt helemaal afgestemd op de zorgbehoefte van de huidige bewoner van De Wrange 7. De huidige woning moet worden voorzien van aanpassingen en hulpmiddelen, omdat de bewoner inmiddels volledig rolstoelafhankelijk is.

5. Oostersedijk Zandwinplas

Aan de Oostersedijk ligt de zandwinplas De Kolk. De omvang van de plas is ongeveer 7 hectare, de beplanting om de plas beslaat een kleine 2 hectare. Op deze plek is ooit zand gewonnen voor de realisatie van knooppunt Hattemerbroek in de jaren ’60. Ondertussen wordt de plas verondiept, dat houdt in dat er weer zand wordt gestort in de plas, de plas wordt dus ondieper. Inmiddels is er ongeveer 250.000 m^3

zand gestort. Er is vergunning voor 500.000 m^3. In het bestemmingsplan Buitengebied 2007 heeft de plas de bestemming Water, de groene afscherming van de plas is bestemd als Bos. Wens van de initiatiefnemer is om als de plas helemaal verondiept is, dat is naar verwachting over ongeveer 10 jaar, opnieuw een agrarische bestemming op de gronden wordt gelegd, zodat er bijna 9 hectare aan landbouwgrond kan worden toegevoegd.

6. Vuursteenberg, ten zuiden van nr. 9

Initiatiefnemer wil op het nu braakliggende perceel zes tiny houses realiseren. De tiny houses zijn duurzaam en geschikt voor alleenstaanden en starters op de woningmarkt, voldoen aan de eisen van het Bouwbesluit 2012, worden aangesloten op water, riolering, elektra en worden voorzien van zonnepanelen. De huurkosten zijn erg laag (inclusief energiekosten), de kavels klein (tussen de 100 en 160 m^2 per tiny house) en parkeren kan op eigen terrein.

7. Hilsdijk 91

Initiatiefnemer heeft in 2006 gronden van Prorail gekocht. In het bestemmingsplan Buitengebied 2007 hebben de gronden de bestemming Verkeersdoeleinden railverkeer. Initiatiefnemer wil graag dat de gronden aansluitend op het woonperceel een woonbestemming krijgen in het nieuwe omgevingsplan en op andere gronden de agrarische bestemming, aansluitend op zijn landbouwgronden. Daarnaast verzoekt initiatiefnemer om de gronden op zijn perceel die zijn voorzien van de bestemming Bos te wijzigen naar een agrarische bestemming. Zowel van de gemeente Hattem als van de NS heeft initiatiefnemer al een aanschrijving gekregen om de bomen op het betreffende bosperceel te kappen, omdat deze binnen het valbereik van het naast het spoor gelegen fietspad staan. Een agrarische bestemming sluit daar goed bij aan en biedt meer mogelijkheid voor weidegang van de dieren van initiatiefnemer.

8. Perceel naast Oude Kerkweg 36

Het betreft hier twee agrarische percelen, ingeklemd tussen woonpercelen, gelegen aan de rand van de kom van Hattem. Initiatiefnemer wil graag de agrarische functie van de gronden wijzigen naar wonen.

9. Hilsdijk 100

Initiatiefnemers vinden dat in het buitengebied ruimte moet zijn om agrarisch te kunnen blijven. Infrastructuur (zoals landbouwvoertuigen) hoort daarbij. Idem geluid op de omgeving. De hoofdtak van het bedrijf aan de Hilsdijk 100 is agrarisch. Groei van het bedrijf staat nu stil door wetgeving. Initiatiefnemers vinden dat er mogelijkheden tot groei moeten blijven. Op dit moment heeft het bedrijf een vergunning voor 97 melkkoeien met jongvee. De wens is er om uit te kunnen breiden met meer koeien. De huidige stal is daar geschikt voor. De huidige bedrijfsverbreding is ontstaan vanuit economische noodzaak. Boerderijwinkel maakt deel uit van tour de boer met excursies en educatie op de boerderij. Geldt ook voor ijssalon.
Momenteel mogen alleen streekeigen producten worden verkocht, dit zou aangepast moeten worden streekproducten. Daardoor kunnen ook producten uit andere streken verkocht worden. Initiatiefnemer willen liever landwinkel worden, zodat ook producten uit andere streken ook verkocht worden. De winkel is nu gekoppeld aan het agrarisch bedrijf. Bedrijfsvoering die geen agrarisch raakvlak heeft mag niet. Een huidige presentatieruimte mag slechts beperkt verhuurd worden. Is het straks ook mogelijk dat er bijvoorbeeld een fotostudio wordt toegestaan? Op grond

van het huidige bestemmingsplan is maximaal 50 m^2 winkelruimte toegestaan. Dit wordt als weinig beschouwd.

10. Oostersedijk 10

Op het perceel is een wormenkwekerij gevestigd. De bedrijfsvoering is afhankelijk van licht en elektriciteit. Initiatiefnemer heeft de wens om een tweede bedrijfswoning op het perceel te realiseren, juist vanwege de afhankelijkheid van de wormen aan licht en elektriciteit. De tweede bedrijfswoning is volgens initiatiefnemer ooit ingetekend in een conceptversie van het bestemmingsplan Buitengebied 2007, maar is uiteindelijk niet in het plan opgenomen. De bestemming is nu Bedrijf, dat was in het daarvoor geldende bestemmingsplan Agrarisch. Binnen bedrijf is een tweede bedrijfswoning niet toegestaan, ook niet via afwijking van het bestemmingsplan. De oppervlakte aan bebouwing in bijlage 5 bij de voorschriften van het bestemmingsplan Buitengebied is onjuist, dit moet nog een worden hersteld in het nieuwe plan.

11. Hilsdijk 94

Initiatiefnemers willen graag een nieuwe woning realiseren op het perceel waar nu een paardenbak ligt. Als dat niet mogelijk is dan willen ze mogelijk een mantelzorgwoning op dat perceel realiseren. Daarnaast hebben initiatiefnemers aangegeven of er het gebied tussen het Vliet tot aan het spoor gewoond kan worden. De huidige agrarische bedrijfsvoering aan deze straat heeft weinig land waardoor de koeien op stal staan. Het is de vraag of dit nog past in de huidige tijd. Het land is ook te nat voor veeteelt.

12. Hilsdijk 108 en Vijzelpad 65

Aan de Hilsdijk 108 zit het bedrijf van initiatiefnemer. Een deel van de voorraad en materialen wordt gestald in de gebouwen aan het Vijzelpad 65. Op dat perceel staan gebouwen met asbest op het dak, ongeveer 3.200 m^2. De wens is om die bebouwing te slopen, maar het verwijderen van asbest is behoorlijk kostbaar. Mogelijk zouden de spullen kunnen worden verplaatst naar het perceel Hilsdijk 108. Het huidige pand aan de Hilsdijk moet daarvoor wel worden vergroot. De uitbreiding van het bedrijf past in beginsel in het geldende bestemmingsplan Buitengebied. Voor het perceel Vijzelpad 65 denkt de initiatiefnemer aan een andere invulling, met bijvoorbeeld woningen. Initiatiefnemer gaat nadenken over de toekomstige invulling en zal hiervoor de plannen nader uitwerken.

13. Vuursteenberg 11

Naast de woning aan de Vuursteenberg 11 staat een voormalige kippenschuur die al jaren niet meer bedrijfsmatig in gebruik is. Op het dag ligt asbest, het verwijderen hiervan is behoorlijk kostbaar. Initiatiefnemers zouden de schuur graag willen slopen en op die plek een woning willen bouwen. Dit zou bijvoorbeeld een woning kunnen zijn voor de kinderen van de bewoners, zodat zij zelf langer thuis kunnen blijven wonen.

14. Geldersedijk 99

Initiatiefnemer willen de schapenschuur op het perceel verbouwen en geschikt maken voor een sociale plek waar mensen verbinding ervaren, ruimte voor een coach, dagbesteding in een (kleinschalige) keuken met een koffie/theetuin, vergaderingen, kantine voor de camping. Realisatie van 4 wooneenheden / appartementen voor (niet recreatieve) bewoning met een tijdelijk karakter voor diverse doelgroepen, zoals begeleid wonen en crisisopvang.

15. Groeneweg 2a

Op het perceel staat een bouwvallige schuur, hiervoor is destijds een vergunning verleend. De schuur is grotendeels vervallen. De initiatiefnemer wil graag investeren op het perceel. Hij wil graag duurzaam bouwen en de locatie gebruiken voor het realiseren van een levensloopbestendige woning. Duurzaamheid is hierbij een belangrijk aspect. De initiatiefnemer wil de woning energieneutraal bouwen.

16. Zuiderzeestraatweg 15-17

Het perceel heeft in het geldende bestemmingsplan een agrarische bestemming. Hierin zitten al jaren twee woningen. Verzoek is om hier een woonbestemming aan toe te kennen in het omgevingsplan. Het is niet de bedoeling om op korte termijn de boerderij te slopen. Initiatiefnemers willen in het omgevingsplan echter wel graag de mogelijkheid laten opnemen om de bestaande boerderij te mogen slopen en op termijn twee nieuwe vrijstaande woningen te bouwen. Initiatiefnemers willen daarnaast graag op kleine schaal agrarische producten verkopen aan huis, net zoals nu kan met de agrarische bestemming. Het wordt geen winkel, maar een onbemand afhaalpunt voor agrarische producten, zoals groenten. Mogelijk is er voor een deel van de verkoop een seizoensgebonden bemande winkel nodig. Initiatiefnemers willen graag weten of deze extra mogelijkheden zijn toegestaan bij de woonfunctie. De bestaande schuur op het perceel is in slechte staat. Op termijn is sloop en herbouw noodzakelijk. Initiatiefnemers vragen welke afmetingen een nieuwe schuur bij een woonbestemming mag hebben.

17. Zuiderzeestraatweg 23

Er zijn wensen om de voormalige bedrijfswoning van het naastgelegen tuincentrum te wijzigen naar een reguliere woning. Momenteel heeft het perceel de bestemming Tuincentrum en is ter plaatse alleen een bedrijfswoning toegestaan. Er is geen relatie meer met het tuincentrum, bovendien wordt het tuincentrum verkocht. Daarnaast is het verzoek om op het naastgelegen perceel een nieuwe woning toe te voegen aan de zijde van de Zuiderzeestraatweg. Dit perceel is al voorzien van een woonbestemming, maar bestaat uit grasland. Het aantal woningen maakt het echter niet mogelijk om nog een woning toe te voegen.

5. GESPREKKEN MET STAKEHOLDERS EN KETENPARTNERS

Met diverse stakeholders en ketenpartners zijn gesprekken gevoerd over het omgevingsplan Buitengebied. In dit hoofdstuk wordt hiervan verslag gedaan. Ook bij deze gesprekken ging het om het ophalen van ideeën die leven bij de partijen die op de een of andere manier belangen hebben in het buitengebied van Hattem.

De volgende partijen hebben deelgenomen aan de sessies.
1. LTO Noord
2. Makelaars
3. Ronduit Hattem
4. Molencaten Vakantieparken
5. GGD
6. Gelders Landschap en Kasteelen
7. Bekenstichting, Stichting tot behoud van Veluwse sprengen en beken
8. Powered by Hattem
9. Vereniging Landschap en Milieu Hattem
10. Provincie Gelderland
11. Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
12. Waterschap Vallei en Veluwe

In totaal zijn er vijf sessies geweest. Het aantal deelnemende partijen per sessie wisselde. Per sessie is een gesprekverslag gemaakt dat in de volgende paragrafen is opgenomen.

5. 1. LTO Noord en makelaars

In een apart overleg is ook al gesproken met LTO Noord.
De resultaten hiervan zijn de volgende:
Natuur en landbouw: verschillen tussen de verschillende landschappen. Juist in het overgangsgebied gebeurt heel veel. Landbouw vooral in poldergebied. Is er nog landbouw mogelijk in de Kernrand?
Wat is de verwachting van LTO voor het buitengebied van Hattem? De meeste boeren zijn hobbyboeren. Schaalvergroting blijft wel mogelijk, maar wordt wel kostbaar. Meer mogelijkheden voor alternatieve bedrijfsvoering.
Groene, gezonde omgeving: hoe ver gaat het begrip gezondheid? Gaat het ook om andere aspecten dan alleen ziekten. Er moet een verdienmodel zijn voor mensen die in het gebied werken en een meerwaarde leveren voor de fysieke leefomgeving.
Functieverandering van de landbouw: zou dit makkelijker moeten worden gemaakt in het omgevingsplan? De zittende agrariër mag niet belemmerd worden door de functieverandering. Meer denken vanuit ruimtelijke kwaliteit. Plattelandswoningen? Kan elke agrariër van kleur verschieten?
Water: IJssel en uiterwaarden (buiten plangebied), maar ook het bekenstelsel. Ruimtelijke kwaliteit in het omgevingsplan, hoe ga je bijvoorbeeld om met het gebied rondom de beken. De beleving en aantrekkelijkheid van de stad speelt een rol in de keuzes die je maakt. De Oude Middelwetering loopt al vanaf de Middeleeuwen door het gebied. Geen sprake van wateroverlast in het gebied. Er zijn veel retentievijvers aangelegd. Veel watergangen zijn van A- naar B- en C-watergangen gegaan, minder onderhoud door het waterschap. Geen waterproblemen.

Landschap: houtwallen, erfbeplanting. Poldergebied: open gebied, hoe ga je hier om met schaalvergroting? Wordt doorsneden door A28, Oostersedijk en Zuiderzeestraatweg. Beleving van het gebied, ook door de inwoners en ondernemers. Niet alleen door toeristen.
Economische dragers: ook bedrijvenpark H2O heeft gevolgen voor hoe je met het gebied daar om heen omgaat met ruimtelijke kwaliteit.
Recreatie en toerisme: is ook van belang voor ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied.
Duurzaamheid: hoe wil je in de deelgebieden omgaan met duurzaamheid? LTO is van mening dat er weinig ruimte moet zijn voor zonneweides, geen windmolens. Aandacht voor ruimtelijke kwaliteit.

Bijeenkomst LTO Noord en makelaars
De bijeenkomst wordt gestart met een zorgen, behoefte en wensen rondje. Wat is nu belangrijk voor het buitengebied?

LTO Noord
Landbouw
Knelpunten:
- De grootte van het bouwblok, de mogelijkheden zijn beperkt, met de vraag of de kuilplaten erbij in zitten
- Verbreding van de landbouw mogelijk?
- Specialisatie mogelijk
- Teveel regels
- Veel is ook onbekend, ondernemer weet niet zo goed waar hij aan toe is
- Fosfaatregelgeving is een beperking (ext. factor), bijvoorbeeld voor het maximaal aantal koeien.
- Lichtuittreding levert mogelijk wat overlast op (richting woningen in de omgeving)
- Direct over de gemeentegrenzen zijn er bedrijven met meer dan 1.200 geiten en grote windmolens
- Weliswaar is er niet zoveel intensieve landbouw meer in Hattem (er is 1 varkenshouder in het plangebied)

Kwaliteiten:
- Het was altijd goed boeren in Hattem
- Veluwe fietssnelweg (vanuit Zwolle) geeft aanloop
- Klompenpad
- 90 / 90 / 140 / ca 120 / 80 / 50. Ongeveer 120 / 130 is de max
- Kop in de punt, er is veel aanwezig
- VAB: Geldersedijk 95, en misschien nog een paar.

Makelaars
Kwaliteiten
- Bos, water, dicht bij Zwolle
- Mensen zijn georiënteerd richting zuid (Molencaten) en de Hoenwaard (voor recreatie)

- Dichtbij Zwolle, maar niet ín Zwolle
- Scholen, ziekenhuizen zijn dichtbij
- Veel Zwollenaren die nu naar Hattem trekken. Het is in Hattem beter wonen dan in Stadshagen
- Eén van de makelaars zou het op prijs stellen als het buitengebied 'buitengebied' blijft

Knelpunten
- Er komen teveel woonhuizen, pas op dat openheid van het buitengebied afneemt.
- Pas ook op dat deze functies elkaar niet in de weg gaan zitten.
- Rood-voor-rood kan bijna niet uit (afbreken en opruimen is bijna net zo duur als de opbrengst van de kavels)

Toekomst voor de landbouw
LTO Noord
- Kansen voor bedrijfsontwikkeling, maar wel passend in het landschap -> maatwerk?!
- Mogelijkheden voor schaalvergroting, misschien 2-3 hectare (incl. kuilplaten). Het gaat niet sky high.
- Ook naar buiten Hattem kijken
- Verbreding, specialisatie
- Landbouwverkeer mag tot 2.95 meter zonder vergunning.

Makelaars
- Toekomst is altijd onzeker, wereldeconomie, markten.
- Niet verder laten verrommelen.

Algemeen
- Hoe ga je met het land om, bij verkoop komt het vrij, hoe kun je het te gelde maken
- Kleinschalige invulling, maar wel andere functies.
- Opvolging moet plaatselijk kunnen, maar vooral op maat, waar kan wat. Soms een bedrijfsbestemming, een enkele keer met wonen.
- Criterium: als de buren het goed vinden, dan moet het kunnen.
- Uitdaging is sanering van asbest, vervangen door zon.
- Energie: Windmolens nee, zonnepanelen in het buitengebied (waarom niet).
- Ideeën: vuilstort, hele zuid stuk van de Hanzelijn met zonnepanelen.
- Gebruik eerst de 'nutteloze' stukken.

Landbouw
Agrarische mogelijkheden, geen regulering van bouwvlak. Zou agrarisch mooi zijn. Vrijlaten ook weer niet onbeperkt. In overleg met de omgeving moet veel kunnen.

Wie vindt wat?
Het is zo moeilijk, de een vindt dit mooi, de ander dat.

5. 2. Ronduit Hattem en Molencaten vakantieparken

Namens de toeristische sector zijn aangeschoven medewerkers van Ronduit Hattem en van Molencaten vakantieparken. Ronduit Hattem richt zicht met name op de dagtoeristen. Molencaten vakantieparken richt zich op de verblijfstoeristen.

De drie aanwezige recreatieondernemers geven aan wat naar hun mening de drijfveer voor toeristen is om naar Hattem te komen. Toeristen komen voor zowel de stad Hattem met zijn voorzieningen zoals musea als voor de omgeving (fietsen) naar Hattem. Molencaten probeert hun gasten niet vast te houden op het recreatiepark maar ook te laten genieten van de omgeving en de stad Hattem.

De recreanten zijn tevreden over het toeristisch aanbod in Hattem. De drie verschillende gebieden (bos, weide en de stad) zijn goed in balans. Toeristen recreëren in alle drie de gebieden. Slechts aan kleine zaken storen de toeristen zich, zoals een mountainbikeroute die niet volledig is. Ook worden uitgezette wandelroutes en ruiterpaden gemist. Bij toeristische hotspots ontbreken soms horecafaciliteiten. Door het toevoegen van meer picknickbanken en bijvoorbeeld een nieuwe uitkijktoren kan de toeristisch beleving van het gebied verder toenemen.

Het sterkste punt van de gemeente Hattem is de overzichtelijkheid. Hattem is een charmante stad / gemeente. Een sterk punt is de op de achtergrond aanwezigheid van de stad Zwolle. Vooral voor regendagen is dit een ideale uitvalbasis. Verder is het opvallend dat verblijftoeristen zich steeds slechter voorbereiden. Men kiest voor de streek de Veluwe en ervaart het gebied pas als men er is.

Wind- en zonneparken worden gezien als een bedreiging. Met name windparken zijn niet gewenst. Dergelijke parken tasten de authenticiteit van de regio aan. Een toerist heeft weinig behoefte aan dergelijke veranderingen omdat dit niet overeenkomt met het beeld wat men van deze regio heeft. Eventueel zou de voormalige vuilstort wel gebruikt kunnen worden voor een zonnepark, mits landschappelijk ingepast in de omgeving.

Het kan een keuze zijn om je als gemeente Hattem puur te richten op toerisme en recreatie. De verwachting is dat toerisme in de toekomst nog toonaangevender wordt. Juist de authenticiteit van Hattem en kleinschaligheid van Hattem is een grote kans voor de toekomst. Industrie en recreatie is geen gelukkige combinatie. Als toerisme en recreatie op één staat dan industrie, grootschalige landbouw en intensieve veehouderij buiten de gemeente op een locatie die daarvoor beter geschikt is. Op die manier wordt de authenticiteit van Hattem behouden en mogelijk vergroot. De regionale gemeenten moeten keuzes maken wat ze met de regio willen. Om de schaalvergroting in de landbouw tegen te gaan dienen kleinschalige landbouw, biologisch boeren, stadsboerderijen en boerderijwinkels gestimuleerd te worden. Kamperen bij de boer wordt niet gezien als een bedreiging. Deze vormen van landbouw sluiten beter aan bij de cultuurhistorische kwaliteiten van het gebied.

Verwonen buitengebied (beperkte uitbreiden bijvoorbeeld via een rood voor rood regeling) moet mogelijk zijn mits rekening gehouden wordt met de cultuurhistorische kwaliteiten van het gebied. Vastleggen in regels is dan wel noodzakelijk.
De regelgeving ten aanzien van maximale bebouwingsoppervlakte recreatiewoningen is beperkend. Molencaten heeft een voorkeur voor een systematiek waarbij gewerkt wordt met een maximale bebouwingspercentage in plaats van een maximale bebouwingsoppervlakte. Cultuurhistorie en dus ruimtelijke kwaliteit is hierbij een randvoorwaarde. Dit kan gewaarborgd worden door een maximale bouwhoogte vast te leggen en bouwen met een kap te verplichten. Een maximale bebouwingsoppervlakte is dan minder relevant omdat de ruimtelijke kwaliteit van de nieuwe recreatiewoning voldoet aan de cultuurhistorie van het gebied.

Een belemmeringen vanuit de omgeving is de geluidsoverlast van de A50. Toeristen ervaren dit als een negatief punt. Door het sluiten van de vuilnisbelt en de geluidbeperkende maatregelen waarmee defensie rekening moet houden zijn die belemmeringen uit het verleden nu niet meer van toepassing. Wat nog wel als ongelukkig wordt ervaren is de verkeersontsluiting in de gemeente Hattem. Verkeer rijdt over wegen waar dit niet is toegestaan is.

De vergrijzende bevolking (bewoners en bezoekers) gaat steeds meer gebruik maken van buitengebied. De toeristische voorzieningen zijn hierop nog niet voldoende ingericht. Bereikbaarheid (fysiek maar ook zeker digitaal) en mobiliteit is sowieso erg belangrijk.

5. 3. GGD

Algemeen
De medewerkers van de GGD starten het gesprek met een algemene inleiding. Wat hun betreft moet een ruimtelijke vraagstuk niet gaan over de normen maar over de kwaliteit. Wat kan je doen aan gezondheid in relatie tot ruimtelijke plannen. Geluid en fijnstof voldoen aan de norm, maar de vraag moet zijn of het gezond is. Norm en (leef)kwaliteit zijn moeilijk vergelijkbaar. De GGD constateert dat gezondheidsschade onder de wettelijke norm vaak het grootst is.

Naar aanleiding van de presentatie van de Gebiedsanalyse Buitengebied Hattem
De GGD geeft aan dat zij in de presentatie info gemist hebben over bijvoorbeeld de sociaal economische bevolkingsopbouw. Deze gegevens hebben gevolgen voor de ruimtelijk ordening. Mensen met een lager inkomen zijn minder bereid om verder te reizen. Hiervoor moeten dan meer voorzieningen in de buurt aanwezig zijn. Ook is er geen inzicht in mogelijke problematiek met hitteoverlast in het stedelijk gebied. Ouderen hebben vaker in de stad last van hitte. Mogelijk speelt dit ook in Hattem. Meer water / groen kan daar een positief effect op hebben. Als dit niet in de stad gevonden kan worden dan is het buitengebied een zeer goed alternatief.

Huidige situatie gezondheid gemeente Hattem (buitengebied)
Het is een prachtig gebied met veel groen en recreatiemogelijkheden. Het buitengebied is de uitvalbasis voor de bewoners die in de plaats Hattem wonen. In Hattem

zijn weinig / geen grote kippen- en geitenbedrijven dus zijn er veel minder gezondheidsproblemen in het buitengebied ten opzichte van andere gemeenten. In het buitengebied zijn veel kleinschalige landbouwbedrijven die mogelijk economisch op zoek zijn naar nevenfuncties. Dit kan dan weer een knelpunt zijn als het om gezondheid gaat van de mensen die gebruik maken van deze nevenfuncties. De GGD heeft een richting ontwikkeld voor vrijkomende agrarische bebouwing

Gezondheidsproblematiek is in het buitengebied niet echt aanwezig. Harde gegevens zijn het industrieterrein Hattemerbroek (waar naar men denkt bedrijven met een milieucategorie van maximaal 5 zijn toegestaan) en de autosnelwegen (geluid en fijnstof). Tegen de uitstoot van fijnstof is weinig te doen. Tegen geluidemissie zijn technische aanpassingen mogelijk om gezondheidsaspecten te verbeteren. Nadeel zijn de hoge kosten. Rijkswaterstaat is terughoudend in het toepassen van deze technische aanpassingen.

Communicatie
Het blijkt lastig om belanghebbenden te betrekken bij dit soort plannen. Het is een ver van mijn bed show en te abstract. De Omgevingswet brengt daarin geen verandering is het vermoeden.
De GGD is erg geïnteresseerd is de al gevoerde keukentafelgesprekken. Zij vragen wie en waarom die mensen zijn uitgenodigd voor keukentafelgesprekken. Het één op één benaderen en in gesprek gaan met mensen is een goede vorm van participatie. Tijdens avonden waar meerdere mensen voor worden uitgenodigd zijn het vooral mondige mensen en mensen met eigen belangen die aanwezig zijn. Door keukentafelgesprekken krijgt een ieder de kans om in hun eigen omgeving een mening te geven. GGD is zelf ook nog zoekende op welke manier de juiste personen benaderd kunnen worden om de relevante informatie te ontvangen. Het voeren van een keukentafelgesprek is één op één en is een positief initiatief. Ook is input via een app een idee. Zo is de stap om te reageren laagdrempelig. Participatie vanuit een (sport)vereniging of bijvoorbeeld een kerkgenootschap werkt goed. De doelgroep nodigt hun leden zelf uit.

Draagvlak als vereiste bij nieuwe ruimtelijke plannen is een oplossing. Op die manier wordt iedereen de kans geboden om een standpunt in te nemen. Of dit juridisch haalbaar is, daar twijfelt de GGD aan. Visie vanuit de gemeente over draagvlak is belangrijk.

GGD heeft onderzoek gedaan naar gezondheid in de leefomgeving: de Volksgezondheidsmonitor. Deze monitor is tot stand gekomen door een steekproef onder 5000 mensen. Er was hierbij sprake van een gemêleerde groep. Uit dit onderzoek komt de overlast van houthaarden sterk naar voren overlast van houthaarden. De gemeente heeft een nota volksgezondheid. De verhouding stedelijk gebied - buitengebied is ook daarbij wat lastig. Beide gebieden zijn lastig te vergelijken. Sociaal economisch zijn er verschillen. Wel is zeker dat de gemeente Hattem vergrijst. Hiermee moet in de toekomst rekening worden houden. Hattem is qua inkomen een relatief rijke gemeente. Veel ouderen zijn hierdoor vitaal.

Toekomstbeeld
De mobiliteit voor de ouderen wordt steeds belangrijker. Een goede ontsluiting naar het buitengebied is daarbij van belang. Een voorbeeld hierbij is het ontvluchten van de toenemende hittestress in het stedelijk gebied.

De GGD ondersteunt de gedachten van de energie neutrale wens. Windmolens en zonnepanelen kunnen een alternatief zijn voor fossiele brandstoffen. Nadelen zijn slagschaduw, geluid, landschapsaantasting, etc. Voor windenergie kan alleen draagvlak aanwezig zijn als inwoners vroegtijdig betrokken worden bij planvorming. Vaak is het zo dat het financieel gewin van de initiatiefnemer belangrijk is dan draagvlak. De gezondheidseffecten die windmolens met zich meebrengen is beperkt. De wettelijke norm is dusdanig hoog dat windmolens hier vaak aan voldoen. Mogelijk is het uitzicht wel van invloed op de gezondheid.

De GGD is van mening dat de planvorming voor een nieuw vliegveld in Flevoland een bedreiging is voor Hattem en de omgeving.

Een duurzame toekomst is ook een gezonde populatie. Het blijft altijd een afweging tussen de verschillende belangen. De GGD pleit voor maatmerk per aanvraag. Vaak is het zo dat alleen toetsen op gezondheidsaspecten bij een project niet haalbaar is. De GGD heeft om gezondheid deel uit te laten maken van een ruimtelijke afweging de Gelderse gezondheidswijzer ontwikkeld. Ook buurgemeenten hebben ambities geformuleerd. Deze zijn te vinden op de website www.gezondeleefomgeving.nl. Op deze site zijn ook factsheets over de leefomgeving te vinden.

Een belangrijk onderwerp is de sociale leefomgeving. De GGD vraagt zich af hoe dit wordt meegenomen in het omgevingsplan.

Ten slotte wordt nogmaals geconcludeerd dat het een politieke keuze is om bijvoorbeeld af te wijken van de huidige normeringen door deze te verlagen en dus strengere eisen te stellen. Een andere keuze kan zijn om de uitstoot door houtkachels te beperken.

Mogelijkheden en maatregelen in Hattem?
Een maatregel die de gezondheid van mensen positief kan beïnvloeden is het toevoegen van meer ontmoetingsplekken in het buitengebied. Gebleken is dat gelegenheid tot ontmoeting positieve gevolgen hebben op de gezondheid. De bereikbaarheid van de voorzieningen in het buitengebied is dan erg belangrijk. Een idee is om het mogelijk te maken dat iedereen gebruik kan maken van een wandelroute woonbuurt - buitengebied. Op dit moment zijn er twee kronkelpaden met een netwerkstructuur aanwezig en zijn er al stille plekken in het buitengebied. In het stedelijk gebied van Hattem zijn veel sportvoorzieningen aanwezig.

Jeugd scoort qua gezondheid iets beter dan het landelijk gemiddelde. Hattem heeft ambitie om beter te scoren op gezondheid (overgewicht).

Ten slotte
De GGD geeft nogmaals aan dat een goede analyse met de juiste informatie van groot belang is voor het opstellen van het omgevingsplan. Voor de GGD zijn vooral sociale demografische kengetalen en sociaal-e economisch gegevens van belang. De wens van de GGD is om meer aan de voorkant van het proces betrokken te worden in plaats van de huidige situatie. Dit overleg is daarin een goede stap. De GGD bedankt de gemeente voor de uitnodiging.

5. 4. Gelders Landschap en Kastelen

Ambitie van de stichting Gelders Landschap en Kastelen (GL) is om het bezit te behouden en waar mogelijk voor de toekomst te verbeteren.
Het belangrijkste proces dat nu speelt in het plangebied is Hattemerpoort, hiermee wordt de verbinding Veluwe-IJssel vormgegeven. De belangrijkste opgave voor de stichting is het realiseren van de ecologische verbinding. Alle soorten moeten kunnen migreren van het Veluwemassief naar de uiterwaarden van de IJssel. Het hert is hierbij de belangrijkste soort. Er is al heel veel gebeurd, maar er is ook nog veel te doen. Er ligt momenteel een ecoduct over de A50. In de zone moeten obstakels worden weggenomen, zodat de ecologische verbinding logisch en vanzelfsprekend wordt. De stichting kijkt wel in een groter gebied dan het eigendom, omdat ook op andere gronden aspecten moeten worden aangepast om de gewenste verbetering te bereiken. Er wordt bijvoorbeeld gewerkt om de heidevelden in het gebied te verbinden.
Aandachtspunt is verder de uitvoering en hoe je dat oppakt. Het GL loopt er tegen aan dat de regelgeving per gemeente verschilt en dat de vergunningprocedures stroef verlopen. Er is ook daarbij wens voor deregulering en minder zware procedures. Er is een wens om in dergelijke processen die een groot maatschappelijk belang vertegenwoordigen in gezamenlijkheid wordt gewerkt om de processen zo snel mogelijk te kunnen doorlopen.
Voorbeeld: aanpassing van open natuur naar Bos, in sommige gemeenten is hiervoor een bestemmingsplanaanpassing nodig. De Wet natuurbescherming (Wnb) biedt aan gemeenten de mogelijkheid om regels te stellen aan het kappen van bomen. GL heeft de wens dat de gemeente Hattem die extra regels niet stelt in het omgevingsplan Buitengebied. De bal blijft dan alleen bij de provincie. De Wnb bepaalt voor het in stand houden van bos dat alles wat nu bos is bos moet blijven. Het kappen van bomen betekent niet dat het bos verdwijnt. De Boswet was voor 2017 van toepassing op het bos in Nederland, maar de Boswet was niet van toepassing op het gebied binnen de bebouwde kom. Stel iemand heeft een tuin van 5 hectare. Een deel daarvan kan vallen in het Gelders Natuur Netwerk. Nu is er de Wet natuurbescherming, daarmee kan de gemeente ook regels stellen voor particuliere terreinen kleiner dan 5 ha.
Ontrastering: hoe ga je hier mee om in het omgevingsplan? Bijvoorbeeld maximaal 1 meter. Voor het bouwen van rasters hoger dan een bepaalde hoogte is een vergunning nodig. Wens van GL is het faciliteren van de route naar de IJssel voor herten, de andere soorten volgen dan wel.
Locatie Vogelzang op het grondgebied van de gemeente Oldebroek ten westen van de A50: hier wordt waarschijnlijk een Van der Valk gerealiseerd. GL is het hiermee

niet eens, waarom komt deze functie niet op een andere locatie bij de snelweg, bijvoorbeeld Bedrijvenpark H2O?

Gemeenten op de rand van de Veluwe floreren door een aantal functies, zoals recreatie & toerisme, bedrijvigheid, wonen. Alles wat helpt om de waarde van het Centraal Veluws natuurgebied te versterken zou in het omgevingsplan moeten worden gefaciliteerd. GL pleit er verder voor om extra aantasting van de Veluwe te voorkomen. Voor de Veluwe zou dit kunnen betekenen dat hier minder mag, in ieder geval niet dat wat die aantasting veroorzaakt.

In een eerdere sessie heeft Landgoed Molencaten aangegeven na te denken over een vorm van flexibel kamperen. De gemeente is benieuwd hoe de stichting hierin staat. GL staat alleen positief tegenover extensieve recreatie. Elke vorm van verblijfsrecreatie is volgens GL een intensieve vorm van recreatie. De terreinen van GL op de Veluwe zijn natuurterreinen, daar is menging met recreatie niet gewenst.

Vanuit het omgevingsplan wordt gekeken naar het gebied vanuit meerdere hoeken. Hierbij kijk je uiteraard naar de gebieden en kan het regime per deelgebied verschillen. De Veluwe mag anders worden gebruikt, bijvoorbeeld met recreatie, maar dan wel een compensatie elders. GL wil de beperkte natuur in Nederland beschermen en bewaken en het liefst nog wat uitbreiden. Het functioneren van de terreinen van GL is afhankelijk van een grotere omgeving. Er moet geen sprake zijn van achteruitgang, maar van winst. Wat zijn de andere partijen in het buitengebied voor GL? De stichting heeft vooral te maken met Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten. In Hattem heeft GL ook te maken met particulieren.

Landschap: GL hecht nog meer aan andere landschappen dan de Veluwe. In Hattem zijn er bij GL geen uitbreidingswensen voor het eigendom. Landschapswaarden, met name de openheid in het Polderlandschap, zijn de kracht van het gebied. Windmolens zou je bijvoorbeeld kunnen koppelen aan structuren die het landschap toch al verstoren. Hoe kijkt GL tegen windmolens op de Veluwe aan? Wat hebben aspecten als slagschaduw en geluid voor invloed op de natuur? GL is pertinent tegen windmolens, maar heeft niks tegen zonneparken, maar wil hier geen natuur voor opofferen.
Duurzaamheid: GL doet niet aan houtverbranding, maar verkoopt het hout. Economisch belang is hierbij belangrijk. Hoogste belang is zaaghout, en dat is gelijk het meest CO_2-neutraal. Geen tak- en tophout wordt geoogst, dat blijft achter in het natuurterrein. Dit vervalt van nature, dat levert biodiversiteit en een goede bodemontwikkeling op voor de natuur. Heidebeheer: maaien en afvoeren met een duurzame toepassing, zoals compost, papierindustrie, heidebrikken. De toepassingen zijn beperkt. GL is continu op zoek hoe afval een goede bestemming kan krijgen. Dus in plaats van verbranden of iets degelijks, wordt gezocht naar een goede toepassing. Dit gaat vooral over bos- en graslanden. Afval moet tot een minimum worden beperkt en zoveel mogelijk in de kringloop. Afval wordt het pas als het niet meer lokaal kan worden verwerkt.

Natuur: heideterreinen verbinden, die gaan werken in de ecologische verbinding. Op de langere termijn: van naaldbos naar loofbos. Monocultuur omzetten naar gemengde bossen. Stoplijnen creëren voor de veiligheid, waar brand doodloopt op een ander type bos. De betrokken partijen zijn continu bezig dat natuurbranden geen onbeheersbare branden worden. Bosbrandgevaar zit vooral in gebieden met monocultuur. In het omgevingsplan wel goed benoemen waar de concentraties van mensen zich bevinden die niet goed kunnen vluchten bij brand. Er moeten genoeg bereikbare wegen liggen in geval van ontruiming. Je moet eigenlijk een vluchtplan hebben.
Gezondheid: verblijven in de natuur (geldt ook voor landschap en groen, dus een groene omgeving) leidt tot een betere gezondheid van mensen. De eigen bewoners hebben direct baat bij de natuur in het gebied. Moet zo dicht mogelijk bij de mensen worden gebracht. GL vindt toegankelijk belangrijk, bijna alle gebieden zijn opengesteld voor wandelen, fietsen en paardrijden, zolang het extensief is. Evenementen organiseren mag niet op de gronden van GL. Extensief mag niet intensief worden. Alle bezoekers moeten rekening houden met de andere gebruikers van de gebieden. GL maakt aparte mountainbikeroutes om overlast op andere locaties te voorkomen. Het scheiden van verkeersstromen is eigenlijk niet te doen.
Water: essentie zit in de te onderscheiden van gebieden. Voor GL is het aspect cultuurhistorie van belang. Het grondwater vanuit de Veluwe biedt kansen voor natuur daar waar ze aan de oppervlakte komen. Zal vooral in de Uiterwaarden liggen.
Cultuurhistorie: cultuurhistorische elementen zijn voor GL leidend voor de inrichting van het gebied.
Landbouw: laat er ruimte zijn om te blijven boeren. Een open agrarisch landschap kun je alleen maar in stand houden als er agrariërs zijn. Je hebt boeren nodig voor het beheer van het landschap en de voedselketen. Agrariërs zijn ook nodig voor het natuurbeheer. Agrariërs kunnen of verbreden of uitbreiden. Je hebt beide nodig. Overal verbreden is ook geen optie, dus de mengeling van beide is beter. Er zijn twee types boeren: de een wil mee met de techniek en wil wel blijven produceren voor de wereldhandel. De andere gaat niet voor het hoogste doel, een goede boterham verdienen is voldoende en wil het bedrijf exploiteren met respect voor natuur en landschap. De laatste past ook prima in een kleinschaliger landschap. De eerste past beter in het polderlandschap.
Ruimtelijke kwaliteit: vooral landschap en cultuurhistorie. GL heeft binnen Hattem geen gebouwd vastgoed.

De terreinen van GL kunnen veel meer mensen aan dan er nu zijn. De piek ligt nu in het weekend. GL staat positief tegenover initiatieven als een uitkijktoren als dat per saldo leidt tot meer en betere natuur. Een recreatieve voorziening als een boomkroonpad wordt gezien als een intensivering van de recreatie en dat kan op basis van de provinciale omgevingsverordening al niet.

5. 5. Bekenstichting, Powered by Hattem, Vereniging Landschap en milieu Hattem, Provincie Gelderland, Waterschap Vallei en Veluwe en Veiligheidsregio Oost Gelderland

1. Opening door projectleider omgevingsplan gemeente Hattem

De insteek van de bijeenkomst is dat de gemeente Hattem open het gesprek wil gaan met organisaties.

2. Voorstelrondje

Aanwezig zijn mensen van de Bekenstichting (Stichting tot behoud van Veluwse sprengen en beken), Powered by Hattem, Vereniging Landschap en milieu Hattem (VLMH), Provincie Gelderland, Waterschap Vallei en Veluwe en Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)

3. Algemene vragen VNOG

De VNOG vraagt zich af welke partijen eerder zijn uitgenodigd voor de gesprekken over het buitengebied. Zijn de GGD en de omgevingsdienst ook uitgenodigd? De GGD is bij een eerdere bijeenkomst partij geweest, het verslag hiervan is opgenomen in paragraaf 6.2.

4. Presentatie gebiedsanalyse Buitengebied Hattem

In een presentatie geeft de stedenbouwkundige uitleg over het plangebied en de relevante thema's.

De VNOG geeft aan dat juist Veiligheid een thema is binnen de fysieke leefomgeving. Voorbeeld: toerisme en landschap. Hier zitten ook veiligheidscomponenten in. Voorbeeld bosbranden in een steeds droger wordende natuur. De mogelijkheid is om brandgangen te creëren, dit kan dus ten koste gaan van natuur, maar komt ten goede van veiligheid. Ook dit heeft weer gevolgen voor thema's als recreatie. De Veiligheidsregio's zijn bijvoorbeeld bezig kernwaarden voor het aspect veiligheid te bepalen. Het is aan de gemeente hoe hiermee in het omgevingsplan om te gaan. Voor specifieke cases adviseert de VNOG om in gesprek te gaan met specialisten.

Groot deel van het kampenlandschap valt buiten het plangebied. Het kampenlandschap moet volgens VLMH beschermd worden. De VLMH wil graag dat de natuur- en landschapswaarden in bepaalde gebieden behouden blijven of verbeteren. De VLMH is niet tegen ontwikkelingen en wil graag meedenken. Voorbeeld: het onderwerp duurzaamheid, de verwachting is dat dit gevolgen heeft voor het landschap van Hattem. De VLMH vindt het belangrijk dat goede afwegingen worden gemaakt waarbij alle aspecten worden meegenomen. Als alle partijen iets willen en bepaalde kwaliteiten worden aangetast dan moet je hierover in gesprek. Het gedachtegoed van de Omgevingswet is niet om alles maar mogelijk te maken, maar juist om keuzes te maken. Het gaat daarbij om een afweging van alle belangen en hoe ga je daarmee om. De verwachting is dat de wereld de komende jaren echt gaat veranderen. Als functies kunnen bijdragen aan de gebiedskwaliteiten van het buitengebied dan zijn ontwikkelingen onder voorwaarden mogelijk. De praktijk is nu dat bepaalde ontwikkelingen worden tegen gehouden door bepaalde wetten en andere wetten juist niet. In de Omgevingswet gaat de afweging integraal. Het vooraf maken van afspraken en in gesprek te gaan kun je veel meer dingen regelen.

Wat zijn de waarden van het landschap, welke functies passen daarbij en is dat ook haalbaar in de toekomst. Hoe de uitgangspunten precies een plek krijgen in het omgevingsplan weten we nu nog niet. Daar gaat uiteindelijk de gemeenteraad over bij vaststelling van het omgevingsplan.

De VLMH ziet dat er in Hattemerpoort door particulieren en sportverenigingen hoge hekken worden geplaatst en vindt dat niet wenselijk.

Een medewerker van de gemeente vraagt zich af hoe je ervoor zorgt dat de belangen die niet zelf mondig zijn wel goed worden meegewogen in de totstandkoming van het omgevingsplan, bijvoorbeeld dieren. De VLMH deelt deze zorg.
De provincie geeft aan dat het een mogelijkheid is om de meerwaarde van een initiatief aan te tonen.
De Stichting stelt voor om de discussie andersom te doen en eerst de randvoorwaarden te bepalen voor het gebied. De gemeente wil juist de discussie open ingaan.
Voorbeeld: nieuwe woningen in de Veluwe: een groot huis met hekken van 2 meter en schijnwerpers in de tuin.
Waterschap: de arealen van het waterschap worden beschikbaar gelegd voor goede initiatieven voor de opwekking van duurzame energie. Zoals zonnepanelen op de dijk.
Voorbeeld is daarnaast het Apeldoorns Kanaal: er ligt een mooi stukje water en er wordt te weinig mee gedaan. Er is behoefte aan meer röring en beleving van het kanaal. De VLMH wil juist meepraten bij dit soort ontwikkelingen.
VLMH wijst op de ontwikkeling van luchthaven Lelystad, dit heeft ook gevolgen voor Hattem. Liever geen megastallen vanuit dierenwelzijn. Dierenwelzijn is ook een belangrijk thema in het buitengebied. Voorstel van de gemeente is om een belangenbehartiger bij dit onderwerp te zoeken in het vervolg van het proces. Wil de VLMH ook meedenken bij dit soort processen?
Zoveel mogelijk elektrisch vervoer in Hattem.
Het belang van agrarische bedrijven is groot. Ook als een agrariër stopt heeft dat gevolgen voor de werkgelegenheid. Voor elke boer geldt dat ze open staan voor nieuwe ontwikkelingen, zolang ze maar genoeg geld kunnen verdienen.

Wens van Powered by Hattem is om Hattem in 2030 energieneutraal te hebben. De organisatie geeft aan dat we er niet aan kunnen ontkomen dat er hier en daar compromissen worden gesloten. Zaak is om daar goede oplossingen te kiezen, bijvoorbeeld de vormgeving van windmolens (kleur bijvoorbeeld). Zuinig omgaan met energie is belangrijk, alles wat je niet gebruikt hoef je ook niet op te wekken. Voorbeeld is ook de opwekking van energie in de IJssel, bosmolens op de Veluwe. Ook kun je nadenken over dubbelgebruik op agrarische gronden voor zonnepanelen waarbij de gronden nog steeds agrarisch gebruikt kunnen worden, of een combi van parkeren en zonnepanelen. Energietransitie heeft gevolgen voor het landschap.
De provincie denkt ook na over waar duurzame energie kan worden opgewekt. Zoals zonneparken, windmolens. De provincie zal ook het beleid moeten heroverwegen, het is een actuele vraag. Er zijn veel marktpartijen actief in zon en wind. Energietransitie bestaat uit drie onderdelen: transport, warmte en elektriciteit. De stedenbouwkundige geeft aan dat je eigenlijk een energievisie moet maken. Een tijdelijke functie, zoals een zonnepark of een windmolen, is minder ingrijpend dan het toestaan van een nieuwe woning in het buitengebied. Als de eerste verdwijnen dan herleeft het landschap weer. Een woning sloop je niet zomaar na 30 jaar.

Tijdelijke functies zouden dus best kunnen, maar misschien geen onomkeerbare functies. Vanuit de gemeente wordt juist alle aandacht besteed aan het goed inpassen van functies. De kwaliteiten van het landschap bewaken zijn belangen van meerdere partijen, ook de gemeente.

Conclusie

Bij het mogelijk maken van initiatieven met het omgevingsplan zou je een proces moeten bedenken om alle belangen op tafel te krijgen en deze onderling af te wegen. In het plan is behoefte aan een afwegingskader waarbij alle aspecten aan de orde komen. Bij elk initiatief zijn er bepaalde belangen die spelen, dat kan per initiatief verschillen. In het proces moeten de verschillende thema's onderling worden afgewogen. In het proces om te komen tot het omgevingsplan kan per deelgebied worden bepaald welke thema's daar spelen en hoe deze onderling moeten worden afgewogen.
Er is wel behoefte aan visie van de gemeente, wat de stip aan de horizon is is nu niet duidelijk. Jammer dat er nog geen omgevingsvisie is. De gemeente gaat overigens wel aan de slag met een visie, de voorbereidingen hiervoor zijn inmiddels gestart. Wat in dit participatietraject is opgehaald is belangrijke input voor de omgevingsvisie.

Per deelgebied gelden verschillende waarden, die moet je eerst gezamenlijk bepalen. Bij elk initiatief is de afweging anders. Welke partijen wil je aan tafel hebben bij de beoordeling van initiatieven. Voorbeeld: polderlandschap. Hier spelen bijvoorbeeld de thema's landbouw en landschap. Hoe ga je hiermee om? Dat wil je wel van tevoren vastleggen. Welke waarden zijn belangrijk? Wat zijn de randvoorwaarden die gelden voor ontwikkelingen?

Rondje met ideeën:

VNOG: partijen die een wet achter zich hebben, zoals VNOG, Waterschap en GGD. Deze partijen kun je bij elkaar zetten en hier interessante resultaten boeken. Integrale veiligheid is een interessant onderwerp.
Provincie: toekomst van de landbouw, gaat de komende jaren drastisch veranderen. Hier moet je als gemeente rekening mee houden. Er komt veel vrijkomende agrarische bebouwing, hoe ga je hiermee om? Je krijgt twee stromen: schaalvergroting en schaalverkleining. Wil je grote bedrijven faciliteren? Is H2O daar misschien juist een plek voor? Richt je niet alleen op woningbouw of hergebruik van stallen. Vrijkomende agrarische bebouwing: ook hier speelt het aspect veiligheid. Programma 'Steen goed benutten' van de provincie. Als er dreigende leegstand is en er zijn plannen waarbij je maatschappelijke meerwaarde kunt creëren biedt de provincie mogelijkheden. Recreatie is een belangrijk thema, vooral de bosgebieden en de beleving van het landschap. wat betekent dat voor de toeristisch-recreatieve sector? Woonbeleid: steeds meer aandacht voor tijdelijke invulling, er is een grote vraag naar flexibele woonruimte. Bijvoorbeeld een permanente invulling voor tijdelijke functies, kan binnenstedelijk, maar ook in het buitengebied. Fonds inrichtingen voor uitbreiding van agrarische bedrijven waar

Powered by Hattem: Kijk bij elke ontwikkeling naar zo min mogelijk energie, zoveel mogelijk duurzaam, zo min mogelijk andere vormen van fossiele brandstoffen. Vuilstort is een goede locatie voor een zonnepark. Minder waardevolle agrarische gronden dubbel grondgebruik in combinatie met zonnepanelen.
Gemeente: uitdaging hoe je in de gronden gebiedskwaliteiten kan versterken. Hoe zorg je dat kleinschalige landschappen dat karakter behouden. Bijvoorbeeld rekening houden met houtwallen en andere landschappelijke aspecten.
Vanuit milieu en duurzaamheid. Rekening houden met kwetsbare belangen. Behoud van kleinschalige agrarische bedrijvigheid: wat voor ruimte biedt je aan andere economische dragers in het gebied. Zoek locaties waar dit zou kunnen. De opgave voor zonneparken betekent wel dat deze goed landschappelijk ingepast moeten worden. Milieuthema's zoals geluid e.d. Dit zijn vooral feiten die al door wetgeving worden geregeld. Liever veranderen naar extensief in plaats van intensief. Stimuleren van de kleinschaligheid van agrarische bedrijven. Dierenwelzijn moet hoger op de agenda. Er moet meer mogelijk worden aan nevenactiviteiten.
VLMH: meer ruimte voor zonnepanelen. Ook voorwaarde als bedrijven worden gevestigd. Ruimtes benutten om energie op te wekken.
Bekenstichting: ideeën koppelen en met alle betrokken partijen zo snel mogelijk om tafel te kunnen. Kernrandgebied in het kader van veiligheid: verkeersveiligheid mag hier wel veel beter, ter plaatse van Hilsdijk en Vijzelpad. Hier rijden ook veel vrachtwagens en trekkers. Helemaal als straks de nieuwe aansluiting op de A28 bij H2O wordt gerealiseerd. Er moet een plan worden neergelegd om bermen te breder te maken, betere afwatering. Voorstel aan de gemeente om hiernaar te kijken. Belangrijk aandachtspunt, helemaal als er nog meer ontwikkelingen zijn in dit gebied.
VLMH: alle wijzigingen in de toekomst op zijn minst neutraal of verbetering voor landschap en milieu. Looptijd van een plan 20 jaar (red: de looptijd van het omgevingsplan Buitengebied is 20 jaar, de looptijd van een bestemmingsplan is 10 jaar) is veel te lang. Gebruik van bestrijdingsmiddelen goed bekijken als gemeente. Gemeente kan hier ook zelf kritisch naar kijken.

6. ALGEMENE INFORMATIEBIJEENKOMST

Op 27 september 2017 is in het buitengebied van Hattem bij Kwekerij Souman aan de Zuiderzeestraatweg een informatiebijeenkomst gehouden. Tijdens deze bijeenkomst kon een ieder input leveren voor het nog op te stellen omgevingsplan.
Bij zes thematafels is informatie opgehaald over de volgende thema's: ruimtelijke kwaliteit, deregulering, mobiliteit, verkeer, duurzaamheid, natuur, landschap, gezondheid, leefbaarheid, wonen, werken, recreëren, landbouw en overige thema's niet eerder genoemd. Aanwezigen konden opmerkingen op de kaart en/of op een flipover zetten. In dit hoofdstuk is per thema de input vertaald naar een digitale kaart. De opmerkingen op de flipovers zijn overgenomen in dit verslag.

6. 1. Ruimtelijke kwaliteit & deregulering

6.1.1. Kaart

6.1.2. Toelichting op de sessie

Ten aanzien van het onderwerp Ruimtelijke kwaliteit is gewerkt met een aantal foto's op A3-bladen. Bij deze foto's hoort achtergrondinformatie. Dit is gebruikt als leidraad voor het gesprek. De foto's en de achtergrondinformatie is opgenomen als bijlage 5 bij dit verslag. De opmerkingen zijn voor dit onderwerp onderverdeeld in categorieën in de volgende paragraaf.

6.1.3. Opmerkingen

1. Inleiding

Op 27 september is er een informatie- en inspraakavond gehouden t.b.v. de start van de pilot Omgevingsplan Buitengebied Hattem. Na een inleiding door de wethouder en een inleiding op het plangebied door de projectleider omgevingsplan, wethouder van de gemeente Ommen en de adviseur van Rho adviseurs, zijn mensen uitgenodigd om open hun visie te geven op een aantal thema's. Eén ervan is het thema Ruimtelijke Kwaliteit & Deregulering. Uit de uitnodiging / inleiding door Guido kwam nadrukkelijk naar voren dat de mensen zelf mochten vertellen wat zij wilden dat en wat er mogelijk was moet worden gemaakt, wat beschermd moest worden en wat niet om een specifieke bescherming vraagt en of, en zo ja hoe, hier regels bij horen.

2. Voorbereiding Thema Ruimtelijke Kwaliteit

Door Heleen Stronks is in overleg met Buro SRO als voorbereiding besproken wat het onderwerp is dat we willen inbrengen in het Omgevingsplan. Hieruit is naar voren gekomen dat het thema nadrukkelijk breder is dan alleen architectuur (welstand). Ruimtelijke kwaliteit gaat ook over cultuurhistorie, landschappelijke kwaliteiten, erfinrichting e.a.

Er zijn foto's gemaakt van fraaie plekken, minder fraaie plekken en karakteristieke plekken. Op basis van deze foto's is een aantal A3-bladen gemaakt met daarop de twee belangrijke vragen ("Wat vindt u van dit beeld?" en "Moet dit zo blijven of kan / moet dit veranderen?"). Deze A3-bladen zijn in bijlage 1 opgenomen bij dit verslag. Tevens zijn bij de foto's op deze bladen achtergronden benoemd welke voor de toehoorders op deze avond, gebruikt kunnen worden als leidraad voor de gesprekken. Deze informatie bij elkaar vormt tevens uitgangspunt voor een fietstocht waarop belangstellenden kunnen intekenen. Alle informatie bij elkaar vormt tevens een goede basis voor het vervolg van het project.

3. Verslag

Onderstaand een verslag van gesprekken met de aanwezigen:
Algemeen:

1. Het is goed als de gemeente naar het buitengebied omkijkt (gaat kijken)
2. Blijf letten op de kernwaarden.
3. Goed aandacht voor beeldkwaliteit bij nieuwbouw.
4. Ga in gesprek over rommeligheid op het erf

5. Rust en Ruimte als kwaliteit! Bijvoorbeeld oppassen voor hondenpension, geluid, manege, verlichting
6. Niet te dicht op elkaar bouwen
7. Windmolens langs A28
8. Behouden van bomen
9. Extra bomen in het landschap
10. Wat agrarisch is, moeten we agrarisch laten.
11. Houdt aandacht voor de entree van de stad. 1e indruk is bepalend.

0. betreft de locatie tuincentrum, op de aanwezige kaart aangegeven met een groene sticker met een '1' erop.

12. De locatie hoeft niet zo strikt tot tuincentrum bestemd te worden. Zou ook best direct gebruikt kunnen worden als bouwmarkt want heeft zelfde verkeers-aantrekkende werking. Idem voor een congrescentrum. Op de vraag of het ook een restaurant mag zijn was het antwoord ja. Op de vraag of dit geen negatieve (ruimtelijke) gevolgen heeft voor (restaurants) in het centrum is geen echte reactie gekomen.
13. Eigenaar ziet ook mogelijkheden voor woningbouw op deze locatie.
14. Het is een gegeven dat het voor bedrijven soms goedkoper is om ergens opnieuw te beginnen dan een eigen bedrijfskavel te saneren en aldaar opnieuw te beginnen. Dát iemand onbebouwde grond wil kopen voor het bedrijf is dus geen bewijs van een behoefte aan nieuwe ruimte. Teneur was toch dat soms geen nieuwe kavels gekocht mogen worden als er geen behoefte is, en dat dus (oudere) terrein(en) herontwikkeld moeten worden. Een (bovenlokaal) sloopfonds, met bijhorende regels, is dan acceptabel
15. Eigenaar zoekt ontwikkelmogelijkheden. Flexibiliteit in het omgevingsplan is gewenst. Niet eerst jarenlange procedures voordat er een functieverandering kan plaatsvinden. (keukentafelgesprek)

1. N.a.v. A3-blad nr. 1 (oude stallen achter struweel gelegen aan een open weiland):
    1. Mooi beeld, de openheid is fraai, een hooiberg. Bij nadere bestudering valt pas op dat het vervallen stallen zijn. Dat komt doordat ze achter wat struweel staan.
    2. Mag herontwikkeld worden. Vanzelf wordt daarbij aangewezen dat het op het bebouwde kavel moet, dus achter het struweel. Op de vraag of het er ook vóór mag, in het weiland, komt na lange twijfel (want persoon wil niet veel regelen) toch de melding dat het niet mag. De openheid is hier van belang te behouden. Aangegeven wordt dat dat in dit geval zo is, zo met die bocht in de weg. Op een andere plek zou dat anders kunnen zijn.
    3. Moet dit in regels geborgd worden? Hiervoor moet men het gezonde verstand gebruiken. Gezond verstand zou er voor moeten zorgen dat niemand de openheid aantast.
    4. Fraai beeld, typisch voor het polderlandschap. De T-boerderij is heel fraai, was vroeger een voornaam huis! Deze is niet beschermd, het is wel belangrijk dat het zo blijft. Slopen mag, maar dan moet het in dezelfde vorm nieuw gebouwd worden.

5. Het erf: Oude bende mag weg. Niet direct een nieuwe woning bouwen, maar een nieuwe strakke schuur bouwen. Schuren horen bij het landschap. Een stoeterij zou ook prima passen. Een grote rijhal is ook toegestaan, typisch voor het agrarisch landschap.
6. Het erf mag ontwikkeld worden tot een nieuw erf met nieuwe functies, maar de markante woning moet behouden blijven en niet vervangen door iets nieuws. Verder mag alles op het erf gesloopt worden.
7. Andere functies langs de Geldersedijk kunnen in de weg gaan zitten voor de agrariërs.
8. Er zitten ook al andere functies dus er kan ook nog wel wat bij. (winkel, logies, camping)
9. Vanaf de Oostersedijk (agrariër) wordt geen overlast verwacht als hier een nieuw erf ontwikkeld wordt. Geen hinder qua uitzicht of qua activiteiten. De tussenliggende afstand is groot genoeg.
10. Geldersedijk: entree Hattem; strenger sturen
11. Het zou een mooie locatie zijn voor een cluster van woningen passend bij de stijl van de oude boerderij. Dat is goed voor de leefbaarheid van dit gebied.

2. N.a.v. A3-blad nr. 2 Oostersedijk
    1. Er is best veel bebouwing bij gekomen aan de Oostersedijk; het staat allemaal wat dicht op elkaar; dat hoeft toch niet in het buitengebied, we hebben daar toch juist de ruimte.
    2. Er moeten niet nog meer woningen bij komen aan de Oostersedijk; het kan de agrarische activiteiten belemmeren.
    3. Extra woningen hier zal ook niet meer zomaar gebeuren, want er is niemand meer die nog stallen gaat slopen.
    4. Er is nog wel ruimte aan de Oostersedijk; de mensen die daar nu bij elkaar wonen schijnen het erg leuk te hebben met elkaar.
    5. Erg vreemd dat de woningen vanaf de weg achter elkaar zijn gebouwd; dat was toch niet nodig? Waarom niet gewoon langs de weg?
    6. Als de mensen zo dicht op elkaar wonen hebben ze juist niks aan het uitzicht.
    7. Het is wel te gek voor woorden dat er zelfs nog een woning tussen gebouwd wordt aan de Oostersedijk, terwijl de nieuwe woningen nu al zo dicht op elkaar staan. Waar zijn ze mee bezig?
    8. De gemeente moet er wel op letten waar en hoe gebouwd wordt.
    9. De nieuwe woningen aan de Oostersedijk passen niet bij de woningen die er al stonden.
    10. Het uitzicht vanaf de weg op het landschap is nu minder.
    11. Vreselijk gezicht die torens van Zwolle.
    12. Er staan een paar hele mooie boerderijen aan de Oostersedijk; die moeten wel bewaard blijven.
    13. Prima die nieuwe woningen. Is prachtig ingepast in de omgeving.
3. N.a.v. A3-blad nr. 3 Verdichting Oude Kerkweg
    1. Wat de voormalige bewoner betreft, kunnen alle open plekken volgebouwd worden, het betreft goede grond en voor de agrariërs hebben

ze toch geen waarde. Liever dit volbouwen dan een tweede Assenrade realiseren!
2. Een buurman vindt het op dit moment juist een fraai geheel en wil dat het zo blijft. Hij ergert zich over wat er tegenwoordig vergunningvrij gerealiseerd mag worden en wat een rommeltje het dan wordt.
3. Kan dit streng gereguleerd worden? Hierover moet nagedacht worden. Op plekken waar je vanaf de zijkant ergens tegenaan kijkt, liever wel.
4. De groene sfeer (weilandjes en groene inrichting) wordt erg gewaardeerd.
5. Hier en daar zou misschien nog een woning bij kunnen maar niet teveel.

4. N.a.v. A3-blad nr. 4 (fraai open dorpslandschap)
    1. Het is een fraai landschap, zeker met het groen en de bomen.
    2. Op de vraag of er een hoge rij bomen langs de kavels mogen komen, met ondergroei (waardoor je geen panden meer ziet) wordt gemeld dat dat jammer zou zijn, maar prima. Maar dan moet het wel afwisselend in hoogte en verschillende soorten zijn.
    3. Een bungalow-woning ernaast zou ook prima zijn.
    4. Mensen zouden zich moeten aanpassen aan de streek met kleine, lage Veluwse boerderijtjes. Daar passen in principe geen grote imposante woningen bij. In principe ook geen witte.
    5. Het is goed als de gemeente regelt waar extra woningen mogen komen en regels heeft voor hoe die woningen eruit zien (grootte en bouwstijl).
    6. De opvallende witte woning met oranje kap aan de voet van de Vuursteenberg geeft wat twijfel. Aan de ene kant hoort zo'n woning hier niet omdat hier eigenlijk vanouds kleine lage Veluwse boerderijtjes staan. Aan de andere kant wordt het ook wel weer gewaardeerd dat dit een unieke woning is waarover is nagedacht en waar er maar één van is.
    7. Niet alle open stukjes volbouwen; juist de afwisseling tussen bebouwing en open percelen is fraai.
5. N.a.v. blad nr. 5 (Molencaten)
    1. Voorlopig blijft alles zoals het is: het is van ASR en het wordt verpacht aan de eigenaar van de vakantieparken. Op de vraag wat er mag als het dan toch verkocht wordt, moet nagedacht worden. Uitbreiding van recreatie zou hier goed denkbaar zijn, als dat ervoor zorgt dat het landgoed in stand blijft.
    2. Het is erg belangrijk voor Hattem, dus wel streng zijn met behoud. Maar dat is volgens betrokken allemaal al goed geregeld.
    3. Zo'n witte woning past hier niet echt. Hij is ook eigenlijk te groot. Wat hier past is zo'n Veluws boerderijtje.
6. N.a.v. blad nr. 6 (bospercelen op de Veluwe, recreatie en wonen)
    1. Betreft de witte woning op het bosperceel aan de Prins Bernhardlaan: heel verbazend dat de gemeente heeft goedgekeurd dat dit op deze plek gebouwd werd. Kijk het oorspronkelijke huisje staat er nog naast! Deze nieuwe woning is veel te hoog. En enorm groot. Hele hoge ramen waar het licht de hele avond brandt; dit geeft heel veel lichthinder, niet alleen voor omwonenden maar ook voor de natuur in het bos.

2. Particulieren zouden wel enigszins vrij moeten zijn om aan onderhoud te doen van de beplanting op hun perceel. En als iemand een paardenbak wil dan mogen daar best bomen voor gekapt worden. Maar de gemeente moet wel in de gaten houden of niet al het bos verdwijnt. Het zou daarom goed zijn als je een vergunning nodig had om te mogen kappen.

7. N.a.v. A3-blad nr. 7. Routes: Zuiderzeestraatweg
    1. Aan d'Olde Skoele móet iets gebeuren! Ooit voor een symbolisch bedrag overgenomen van de gemeente en het verloedert nu sterk. Maakt niet uit wat er gebeurt, opknappen of sloop/nieuwbouw, als er maar wat gebeurt. Het kan dan wel cultuurhistorisch van belang zijn, als er niets mee gebeurt en verloedering plaatsvindt, is het ook niets.
    2. Locatie Chinees: slopen en 2 of 3 woningen bouwen. Bijvoorbeeld het type woningen dat aan de Oude Kerkweg staat; verschillende woningen naast elkaar, niet te groot en te hoog. Eén laag met kap. En dan in een traditionele bouwstijl, passend in het straatbeeld. De woning die nieuw gebouwd is naast d'Olde Skoele is een prima voorbeeld van deze traditionele bouw. De nieuwe woning met de moderne architectuur die ook aan de Zuiderzeestraatweg staat, past hier niet.
    3. Wel proberen al teveel gedoe te voorkomen. De eigenaar van het historische pand naast d'Olde Skoele heeft veel gedoe gehad om twee extra dakkappellen te plaatsen terwijl hij alles zo mooi heeft opgeknapt.
    4. De bewoners van een woning aan de Geldersedijk hebben hun woning uitgebreid en geprobeerd dit in dezelfde stijl te doen als het bestaande deel (jaren '30?). Dit omdat ze het belangrijk vinden dat de Geldersedijk een fraai beeld blijft houden als entreeroute voor Hattem. Hier dus wat hen betreft streng op toetsen!
    5. Langs de Geldersedijk veel geschiedenis te vinden, bijvoorbeeld de Kazematten. Dit zou best wat beter zichtbaar gemaakt kunnen worden! Ook de plekken bij het kruispunt Geldersedijk-Zuiderzeestraatweg zijn wat rommelig (kazemat zie je bijna niet door begroeiing, plek ijsverkoop is rommelig)
    6. Een bewoner uit de buurt vindt dat er op de plek van de Chinees ook snel wat moet komen, maar dan niet teveel woningen. Let op huisjesmelkers en teveel woningen: dat levert problemen op.
    7. Als op de locatie van de Chinees nieuwe woningen komen dan krijgen die automatisch ook het recht om via de eigen weg van de bewoner ernaast hun perceel te bereiken. Daar zit deze persoon niet op te wachten. Graag een eigen inrit rechtstreeks op de Zuiderzeestraatweg.
    8. De Zuiderzeestraatweg is wel een drukke weg.
    9. Er wordt veel te hard gereden
    10. Maak er 50 km/uur van maar ga ook handhaven. Door het plaatsen van flitspalen. Waarvan de opbrengst naar de gemeente gaat. Dat brengt veel geld in het laatje.
    11. Het vrachtverkeer naar het toekomstige bedrijventerrein H2O moet via een aparte route en met een tunnel onder de snelweg door.

12. Het is erg moeilijk oversteken voor fietsers vanaf de Oostersedijk of de Zuiderzeestraatweg de Schipsweg in. Ook gevaarlijk, zeker voor schoolgaande jeugd.
13. D'Olde Skoele afbreken of renoveren
14. Snelheid op Zuiderzeestraatweg beperken ten behoeve van de kwaliteit voor bewoners.
15. Langs de Zuiderzeestraatweg de funderingen van Klomp en Van Vilsteren opruimen.
16. De entree aan de Zuiderzeestraatweg is erg rommelig. 1e indruk voor bezoeker wordt hier bepaald en mag een stuk beter worden. Beide bunkers kunnen moeten een prominente rol krijgen en in ere worden hersteld.

8. N.a.v. A3-blad nr. 8 (Schipsweg, Scherenenkweg, Oud Kerkweg, Vijzelpad)
    1. Het is heel prettig wonen aan deze straatjes
    2. Er komen vaak mensen op de fiets of wandelen; de straatjes zijn belangrijk voor de inwoners van Hattem.
    3. De kwaliteit van de straatjes wordt bepaald door de groene inrichting, de groene uitzichten; de ruimte en anderzijds de kleinschalige woningen. Hier horen woningen van 1 laag met een kap en van niet te grote afmetingen.
    4. Hier en daar zou er nog wel een woning bij gebouwd kunnen worden maar niet teveel. Het moet wel groen blijven.
    5. Niet alle open stukjes volbouwen; juist de afwisseling tussen bebouwing en open percelen is fraai.
9. N.a.v. A3-blad nr. 9 (cultuurhistorische relicten waaronder Rooseboomspoor en spoorhuisje)
    1. Het wordt een prachtig spoorhuisje bevonden, met de historie e.a.
    2. Maar het wordt toch goed gevonden als iemand het zwart wil schilderen.
    3. Zonnepanelen erop mag ook.
    4. Het mag gesloopt worden en er kan dan een 2-kapper terug waarbij door de persoon zelf wordt gemeld dat het maar een Monument moet zijn om sloop tegen te houden.
    5. Mag eer een schutting voor van 2 meter hoog: néé, dan zie je niets meer van het pand.
    6. Een ander vond die schutting ervoor ook prima.
    7. Rooseboomspoor mag wel wat herkenbaarder en meer wervend ingericht (informatiebordjes erbij en een accent in inrichting zoals klaprozen wordt een prima idee gevonden. Op de vraag of men het leuk zouden vinden om hierover verder mee te denken wordt aarzelend gereageerd; in elk geval niet direct met een ja).
    8. Ook de bunkers verdienen wel wat meer aandacht; ook hier informatiebordjes plaatsen en zorgen dat de plekken goed onderhouden en mooi (landschappelijk) ingericht zijn. Enkele bunkers worden met name genoemd omdat ze op een opvallende plek staan en/of omdat de plek erg verwaarloosd is (woekerend groen) bijvoorbeeld de bunker op de kruising Geldersedijk-Zuiderzeestraatweg.

10. Geen reactie op de inrichting van erven.
11. N.a.v. A3-blad nr. 11 Erven, achterkant Vijzelpad
    1. Het is een rommeltje, maar de persoon van wie het bedrijf is, schijnt nu weg te zijn. Kan hier iets aan gedaan worden? Nee, als dat qua bestemming mag, moet het kunnen.
    2. Ander persoon: nee, het is lelijk, we moeten hier wel iets aan doen. De buurt moet met elkaar in gesprek gaan om hier samen iets aan te doen. Verder geen nieuwe regels, regel het onderling maar met elkaar.
    3. Het lage bouwwerk in zwart en geel met lage kap (flauwe dakhelling) is niet passend in deze omgeving. Op de vraag of een hogere kap dit zou oplossen wordt bevestigend geantwoord. Hoge kappen bijvoorbeeld met pannen of riet horen erbij in dit gebied.

6. 2. Mobiliteit/verkeer

6.2.1. Kaart

6.2.2. Opmerkingen

1. Duurzaamheidsstraat doortrekken onder de A50 door. Ook voor het verkeer van het H2O bedrijventerrein.
2. Zuiderzeestraatweg blijft een verbindingsweg voor auto en fiets. Meer verlichting voor fietsers.
3. Hessenweg is een gevaarlijk punt wanneer je de bebouwing binnen gaat.
4. Fietssnelweg langs de Zuiderzeestraatweg of het spoor. Fietspaden bijvoorbeeld breder markeren (3,5 m).
5. Roseboomspoor: denk na over een plek voor paarden (richting de manege).
6. Enkweg: meenemen in het strooien. Buitengebied ook meenemen. Oude mensen maken gebruik van ondergrondse vuilcontainer.
7. Meer politiesurveillance in het buitengebied.

8. Hessenweg: er komt veel verkeer dat er niet hoort. Maak een rondweg.
9. Geldersedijk/parallelweg autoluwer karakter. Fietsers/brommers bij ingang parallelweg bij Geldersedijk letten niet op. Aan de kant van IJsselbrug zijn alleen haaientanden. Dit moet duidelijker.
10. Te veel lawaai: te hard rijdend verkeer op de Zuiderzeestraatweg.
11. Hilsdijk/Scherenenkweg drempel: wordt te hard gereden.
12. Bromfietsverkeer op het fietspad. Dit hoort er niet. Het is nu de bromfietssnelweg naar Wezep.
13. Ierstweg onderhoud: wegdek is slecht.
14. Slecht wegdek Middelwetering-Zuiderzeestraatweg (misschien verzwakking nieuwe duiker?)
    Landbouwwegen-onderhoudsprogramma/visie → LTO? Buitengebied: wat zijn de meest belangrijke wegen?
15. Vanaf H2O bedrijventerrein aansluiting A28 maken.
16. Dynamische ledverlichting langs het Rooseboomspoor aanleggen tot aan de Veenwal.
17. Roseboomspoor → wéér tram.
18. Geen vliegtuigen boven Natura 2000- en andere stiltegebieden.
19. Hilsdijk: na spoor geen vrachtwagens meer; weg wordt te smal met fietsers op de weg → gevaarlijk. Geen doorgaand vrachtverkeer, maar alleen bestemmingsverkeer.
20. Maak een fietspad langs de Hilsdijk.
21. Weinig verbinding tussen Hattem en IJssel. Je kunt er moeilijk komen met auto/fiets.
22. Hessenweg/Dorpsweg: bij de scholen is het druk en mag je 50 km/u. Maak hier 30 km/u van. Vrachtverkeer vanaf de A50.
23. Vijzelpad/Scherenenkweg: wielrenners fietsen hier heel hard. Er loopt een voetpad, maar dit wordt gebruikt als fietspad.
24. Geldersedijk richting Zalk: veiligheid voor fietsers. Alles is op één weg en dat is gevaarlijk. Reflectiepaaltjes zijn vies of kapot. Meer/betere verlichting. Naar Zalk houdt de verlichting zelfs op. Op oriëntatiepunten meer verlichting.
25. Fietsvoorziening spoortalud nabij Geldersedijk/Hanzeboog.
26. Bewegwijzering recreatief Roseboomspoor.
27. Uitrit Konijnenbergerweg/Apeldoornseweg (reclame ABRI).

6. 3. Duurzaamheid, natuur & landschap

6.3.1. Kaart

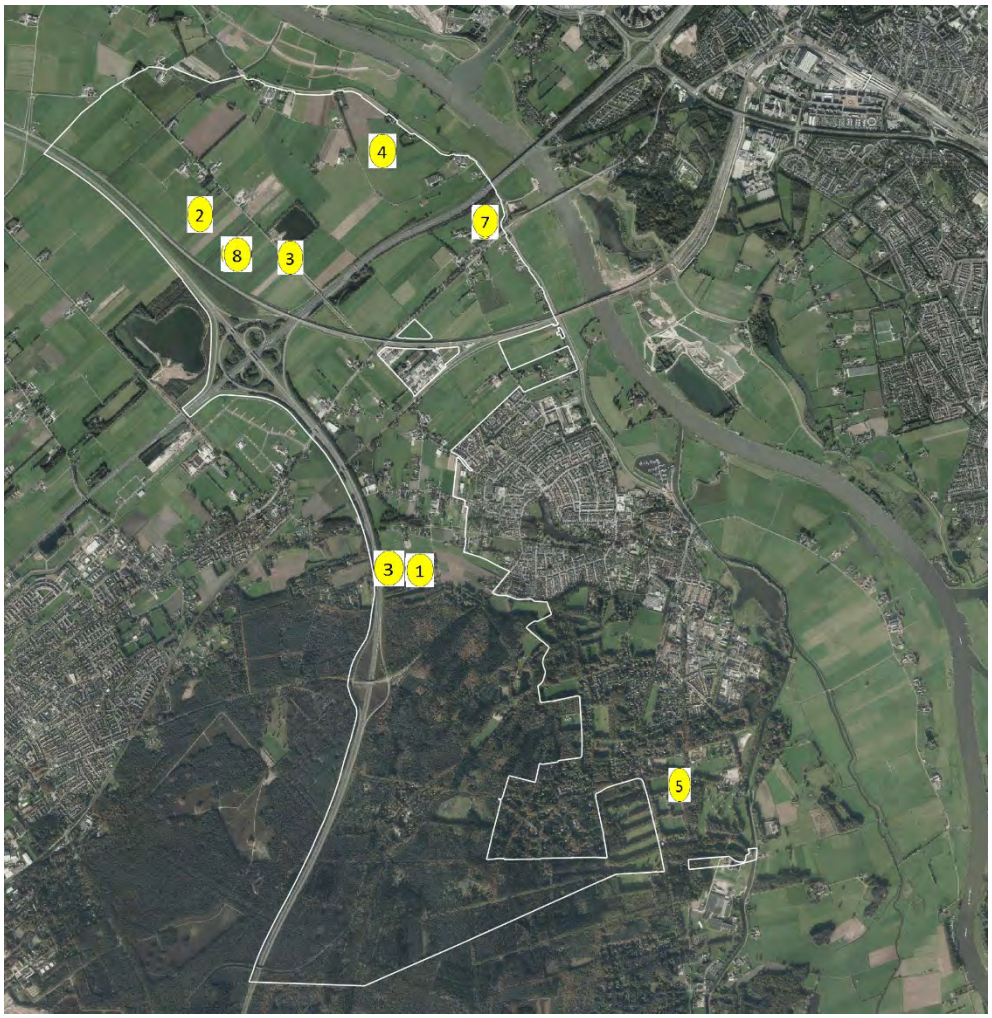

6.3.2. Opmerkingen

1. Agrarisch:
   a. kleinschalig
   b. met behoud van natuur (recreatief heel belangrijk)
   c. integratie van LOP
2. Boerderijen met lokale afzet
3. Contract met bewoners (afdwingbaarheid vraagstuk)
4. Bij nieuwe ontwikkelingen: duurzaamheidstoets
5. Zonnepanelen:
   a. in combinatie met bestaande infrastructuur
   b. niet in landschap
   c. op daken bedrijven H2O (landschap ontlasten)
6. A50: groene afscherming tegen lichthinder en geluid. Ook A28.
7. Ruimte voor zonneparken: kwaliteit gaat voor.
8. Contact stichting: beter en strenger
9. Landschap ontlasten: wordt steeds kleiner.
10. I.p.v. grote stal meerdere kleinere vanuit veiligheid en welzijn.
11. Talud spoorlijn met zonnepanelen.
12. Tussen Hulsdijk en Spoorlaan: waterprobleem. Niet meer bouwen. Dus tussen Hulsdijk en bos bouwen: gezondheid.
13. Aandacht voor natuur en vogelbroedgebieden.
14. Contact: agrarische natuurverenigingen → ANV Veluwe IJssel , ANV Camperland.
15. Gemeente moet kaders stellen voor natuurbeheer en enthousiasmeren.
16. Duurzame energie door zonnepanelen (geen windmolens) in dorpen en op taluds snelwegen.
17. Meer overleg tussen overheden onderling; over eigen grenzen heen kijkend.
18. Kolk: ondiep laten voor vogels en dieren
19. Vergeet je ‘natuurlijk’ kapitaal niet! Natuur heeft ook waarde, zeker bij goed beheer (beleving + economisch).
20. Recreatie concentreren. Vaste paden voor crossen, wandelen etc. Natuur en recreatie scheiden.
21. Bedrijvenpark H2O: geen bedrijventerrein, maar zonnepark.
22. Subsidie voor elektrische oplaadpalen.
23. (Agrarische) bedrijven zouden de mogelijkheid moeten krijgen om een kleine windmolen te plaatsen. Bedrijven zouden de mogelijkheid moeten hebben om zelfvoorzienend te kunnen zijn voor energie. Naast zonnepanelen is een bescheiden windmolen een grotere garantie voor continu energie opwekking.

6. 4. Gezondheid & leefbaarheid

6.4.1. Kaart

6.4.2. Opmerkingen

1. Ondergrondse hoogspanningsleiding.
2. Compensatie aanbieden (planschade) indien de leefomgeving van de (mijn) woning wordt aangetast. Dit kan door bijvoorbeeld:
    a. geld;
    b. aanbieden van een nieuwe kavel in een nieuwbouwplan tegen een laag tarief.
3. Beplanting langs de A50 om lucht en geluidshinder te voorkomen/reduceren en Co2 te verminderen.
4. Poldergebied: gezondheid rijker (als tegenhanger), snelwegstroken, trein, ??).
5. Voetpad van Heemstralaan: geen onderhoud, loopt langs 60-km weg, ??).
6. Geen verdere bebouwing ivm snelweg en spoorlijn.
7. Bomen rooien en nieuwe bomen planten in 60-km zone.
8. Wifibereik is heel slecht. Snel internet.

9. Geluidsoverlast snelwegen. Behouden van buitengebied, dus grenzen stellen aan verstedelijking en industrie. Waarden rust en ruimte behouden.
10. Verzoek is om een geluidscherm of geluidswal te plaatsen om de geluidsoverlast van de A50 te beperken.
11. Te hard rijden belemmert wandelen/hardlopen.
12. In het gebied tussen Enkweg 17 en de kruising Enkweg-Vuursteenberg en de kruising Vuursteenberg-Hessenweg zou verbetert moeten worden. Als hier enkele lantaarnpalen geplaatst kunnen worden zal dat de verkeersveiligheid verbeteren en de inbraakgevoeligheid verminderen.
13. Vuilnisbakkenbeleid: bij de toegang tot het kleine bosje aan de Vuursteenberg stond altijd een vuilnisbak die inmiddels is verwijderd door de gemeente. Verzoek is om deze vuilnisbak terug te plaatsen.

6. 5. Wonen, werken & recreëren

6.5.1. Kaart

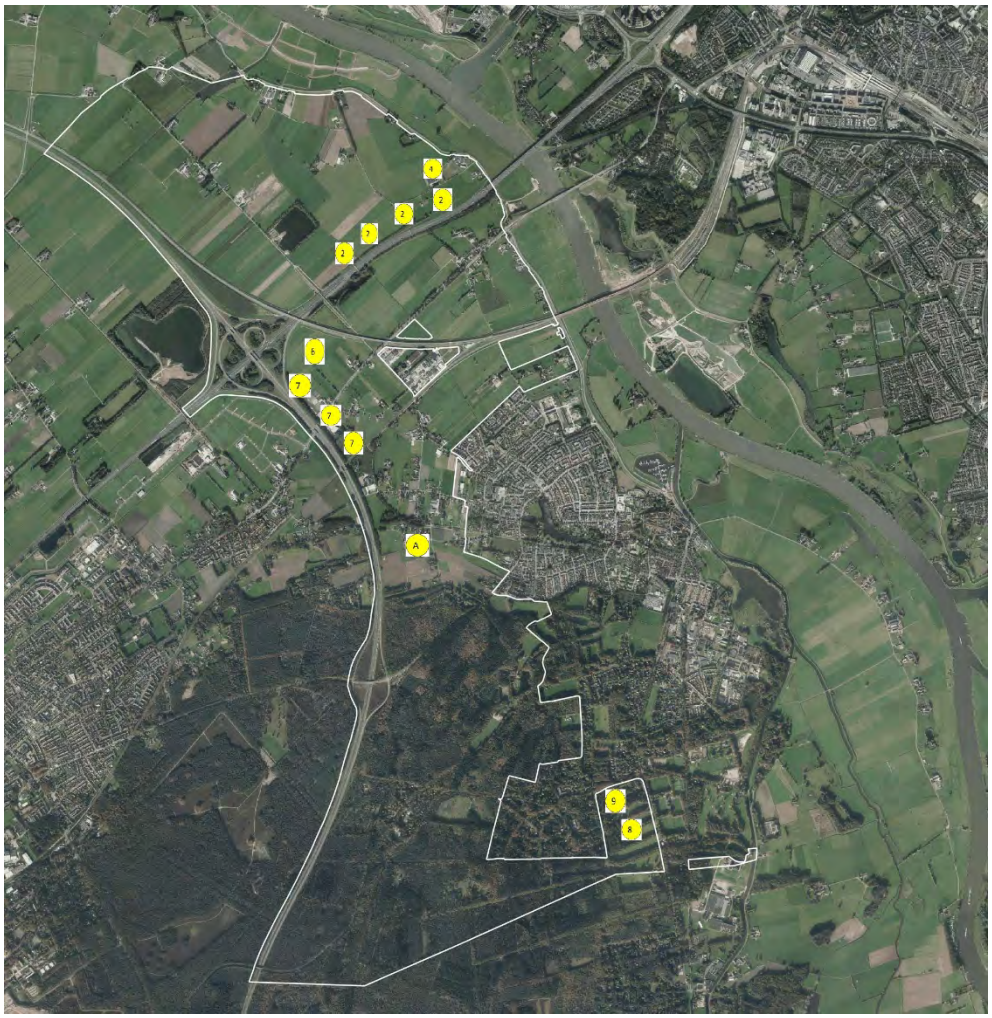
6.5.2. Opmerkingen

1. Kleinere agrarische percelen → woonbestemming
2. B.V. Oude Kerkweg/Vijzelpad (zie concept bestemmingsplan eind jaren ’70). Kleine agrarische percelen zijn ook onrendabel! Behoud recreatieve mogelijkheden in de bosgebieden, bijv. openhouden paden wandelen/fietsen, maar ook ruimte scouting spel en sport in de natuur.
3. Geef t.z.t. het industrieterrein, Algemene Veen, terug aan de natuur. Locatie Watermulder: ruime opgezette, landelijke wijk met een goede overgang van wonen-natuur.
4. Inbreidingslocatie Scherenenkweg/Vijzelpad/Hilsdijk
5. Zorgwoning tot zelfstandig wonen
6. Meer bewoning mogelijk maken, wel passend in omgeving. Buurtschap → zorg voor elkaar. Bijv. nieuwe woningen Molecaten zijn heel mooi en passend.
7. Verrommeling buurtschap. Woklocatie herbestemmen. Aansluiten op landgoedontwikkeling.

8. Geluidsoverlast A28.
9. Is dit voor de toekomst de beste locatie voor hippische bestemming? (o.a. veiligheid, ruimte, evt. overlast).
10. Geen uitbreiding van woningbouw Vijzelpad/Scherenenkweg i.v.m. overgang van polder naar bosgebied, maar ook geluid. Weiland voor hobbyboeren.
11. Hou er rekening mee dat veehouders/akkerbouwers hun inkomen kunnen blijven halen uit buitengebied Hattem. Toeristisch overstappunt in bosgebied.
12. Natuurinclusief bouwen. Ecologisch bermbeheer (maaien-afvoeren) → 1/ x per jaar → delen laten staan voor fauna.
13. In omgeving Trijselberg/?? is samenwerking met de Touringclub Hattem een interessant crossing/mountainbikecircuit maken → concentratie en dus rust voor wild en mooie paden voor klompenpad-wandelaars e.d.
14. Stilte + duisternis zijn heel belangrijke elementen voor gebruik van het buitengebied.
15. Linten bij Vijzelpad e.d. niet zo maar geheel vol bouwen. Geniet van het mooie uitzicht aan het eind van de Hommelbrink bijvoorbeeld.
16. Ruimte voor kleinschalige recreatie (B&B). Continueren van beleid.
17. Idee: graag zo snel mogelijk snel internet om werken en recreatie aantrekkelijker te maken.

6. 6. Landbouw & overige thema's

6.6.1. Kaart

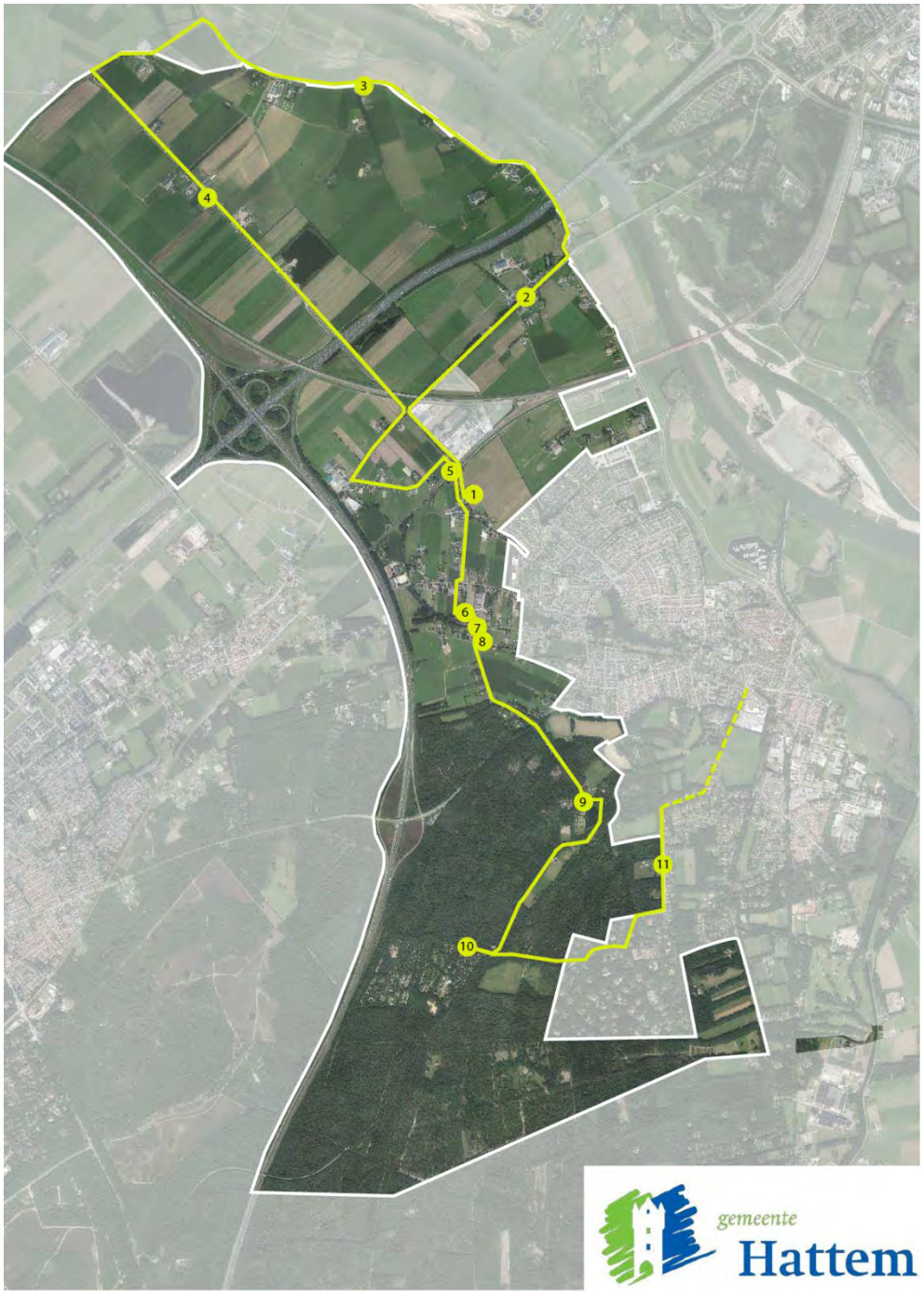
6.6.2. Opmerkingen

1. Verplaatsing boerderij (Ierstweg 1) (zoogkoeien).
2. Beplanting talud A28. "Aankleding".
3. Kleine percelen niet meer agrarisch (onrendabel) en hiervoor woningbouw (bijv. senioren). Omgeving Vijzelpad/Oude Kerkweg, Scherenenkweg.
4. Uitbreiding bouwblok → dierenwelzijn/aankleding/economie
5. Gebiedseigen erfbeplanting → geen laurierkers, coniferen etc. → advisering door GLK of adviesbureau
6. Zonnepark. Liefst op gebouwen.
7. Onderhoud groenstrook A50: veel dood hout en opslag bramen.
8. Kamperlandschap met weiden/akkers graag zo laten.
9. Herstel voetpad Van Heemstralaan t.b.v. voetgangers (Bloemenstein) & wandelaars.

A. Zorgwoning/tot zelfstandig wonen.

7. FIETSTOCHTEN IN HET BUITENGEBIED VAN HATTEM

Op 3 en 13 oktober 2017 zijn twee fietstochten georganiseerd. Verschillende inwoners van Hattem en medewerkers van de gemeente Hattem zijn door het buitengebied van Hattem gefietst en samen in gesprek gegaan over ruimtelijke kwaliteit. De uitnodiging voor de fietstochten is opgenomen als bijlage 6 bij dit verslag. In dit hoofdstuk is het verslag van beide fietstochten opgenomen. De route van de fietstochten was de volgende.

In totaal is op 11 verschillende locaties in het plangebied van het omgevingsplan Buitengebied een gesprek gevoerd over ruimtelijke kwaliteit. Daarbij is aan de deelnemers gevraagd wat hun mening was over het beeld ter plaatse en of het huidige beeld zo moet blijven of dat er wat kan of zelfs moet veranderen.

De locaties zijn:
1. Erven: Hilsdijk
2. Routes: Zuiderzeestraatweg
3. Polderlandschap: Geldersedijk richting Zalk
4. Polderlandschap: Oostersedijk
5. Routes: Oude spoorlijn / Roseboomspoor
6. Enk: verdichting Schipsweg, Scherekenweg, Oude Kerkweg, Vijzelpad
7. Erven: Vijzelpad / Oude Kerkweg
8. Enk: openheid Vuursteenberg
9. Landgoed: Molencaten
10. Veluwe: de Leemkule
11. Veluwe: Veldweg (wonen in het bos)

- Laat de agrarische bedrijvigheid maar zien! Niet alles hoeft weggestopt te worden achter groen.
- Dat plastic is natuurlijk wel lelijk.
- Houd rekening met het grootschalige landbouwverkeer.
- Boerenerven moeten behouden blijven.
- Als de gemeente kiest voor boeren (boerderijen), ook de ruimte en de mogelijkheden bieden (rekening houden met benodigde omvang om te kunnen boeren, qua bestemming, bouwblok, gebouwd volume, grond).
- Weinig voorschriften voor uitstraling erf naar openbaar gebied, is ook betere reclame voor het bedrijf zelf.

- Rode brug weer mooi rood.
- Functioneel behouden
- Open boombeplanting (singel) aanbrengen als landschapselement; geen dichte beplanting
- Boerderij zelf gewoon open beeld
- Tegengaan verrommeling; mensen op aanspreken en stimuleren; regels voor bijvoorbeeld uitsluitend inpandige opslag.

- Doe wat met d'Olde Skoele, laat het niet verloederen. Wel liefst handhaven, herstel het in ere, misschien appartementen of een hotel erin? Het is een beeldbepalend pand, misschien kan het worden aangewezen als monument
- Laat nieuwe bebouwing aansluiten op wat er al staat (traditionele uitstraling)
- Aanvullende bebouwing achter de huidige bebouwing aan weerszijden van de Zuiderzeestraatweg mogelijk maken. Op die wijze kan er een soort buurtje kunnen ontstaan in plaats van alleen lintbebouwing.
- Nieuwe huizen in oude stijl toevoegen; bebouwing in vorm van een erf
- Bouwstijl in de stijl van het buurtschap
- Overleg met omwonenden is belangrijk
- Er zijn wel nadelen voor een woonbestemming, zoals geluid en fijnstof
- De maximum snelheid op de Zuiderzeestraatweg zou beperkt moeten worden
- De Zuiderzeestraatweg is 'mager' qua uitstraling en heeft te breed profiel, ook met de parkeerplaatsen; parkeren op eigen terrein.
- Meer groene inrichting bijvoorbeeld mooie grote bomen toevoegen aan de Zuiderzeestraatweg
- Richtingaanwijzers voor fietsers

- IJsselhoeve in ere herstellen
- T-boerderijen horen hier in het landschap, laat deze behouden blijven of in dezelfde vorm worden teruggebouwd.
- Mag best markante bebouwing zijn met boerderij uitstraling
- Monumentenstatus geven
- Grote schuren weg
- Andere functies dan agrarisch, zoals woon- of hotelfunctie kunnen prima maar in de stijl van de hoeve of in glas
- Niet zoals overzijde IJssel met nieuwe woningen
- Open karakter in dit gebied handhaven; eventuele nieuwbouw nabij stadskern realiseren

- De bebouwing zoals die hier staat, past prima
- Wel is het belangrijk dat doorzichten behouden blijven, niet alles moet worden volgebouwd
- Mooie opgeknapte of look-alike bebouwing met woonbestemming op ruime kavels kan goed
- Niet volbouwen; open delen open houden
- Ter plaatse van de schuren: schuurwoningen
- Weide aanzicht en uitzicht behouden
- Verzorgd aanzicht creëren
- Beeldkwaliteitplan voor dit gebied
- Veel lelijke grote loodsen in dit gebied
- Het lijkt wel of met schaalvergroting boerenbedrijven het landschap niet meer goed onderhouden wordt; dit verdient meer aandacht
- Betere landschappelijke inpassing door middel van beplanting
- Incidenteel een ‘overgebleven’ boerderij vervangen door enkele woningen met één uitrit op de dijk
- Woningbouw in het gebied ten noorden van de A28 (Hattem naar 13.000 a 18.000 inwoners) onder andere om voorzieningenniveau in stand te houden

- Je mag de spoorbrug zien in het landschap, als hij er is, laat hem dan maar zien.
- Het talud van de Hanzelijn is niet transparant (op een klein stukje na); dit is een gemiste kans, de doorzichten zijn zo helemaal verdwenen
- Compleet en herkenbaar fietspad maken van Roseboomspoor; kruispunten overal vormgeven zoals bij Hessenweg
- Lantaarnpalen kunnen schilderbeurt gebruiken

- Wees niet te streng met de uitstraling van de bebouwing, maar zorg wel dat je de open plekken handhaaft.

- Kleinschalige bedrijvigheid moet hier kunnen
- Slingerwegjes mogen niet breder
- Niet gestructureerd maar informeel
- Variatie in bebouwing; architectuur aansluitend bij het aanwezige beeld
- verdichting mogelijk maar niet overal
- Het oude karakter moet wel worden gehandhaafd
- Open plekken met 'Kampenlandschaps beeld' handhaven

- De rommel zal binnenkort wel weggaan, de Veluwenkamp is verplaatst; misschien dat uit een landschapsfonds een groene inpassing gemaakt kant worden?
- Bebouwing hier is mogelijk, maar cluster dan wel; zorg dat doorzichten en uitzichtpunten op het landschap niet verdwijnen
- Veluwenkamp terrein mogen best woningen
- Bebouwing ruim en open (grote kavels, veel ruimte om woningen)
- Niet te dicht bebouwen
- Aparte woningen, zekere kleurschakering kan best; architectuur aansluitend bij het aanwezige beeld.
- Incidenteel wat hogere bebouwing kan goed.
- Aanzicht bijhouden; rommel opruimen
- Verrommeling tegengaan
- Er mag van eigenaren en gebruiker van percelen gelegen aan de openbare weg worden verwacht en verlangd dat zij hun grond beheren en onderhouden.
- geen 'opslag' zichtbaar aan de straat.
- Is hier nog ruimte voor zonne-energie centrales? (zonnepanelen boven, schapen eronder?)

- De villa was eerst heel pontificaal aanwezig, nu het landschappelijk wat meer is begroeid, valt het mee
- Zicht op de Veluwe wordt als kenmerkend en waardevol beschouwd
- Openheid behouden; zicht op bosrand moet behouden blijven
- Ruim opgezet, enkele woning erbij aan de oostzijde
- Aanzicht Vuursteenberg niet noodzakelijk (1) of juist behouden (1)
- Wegen niet verbreden
- Veel groen
- Mooi beeld, maar behoeft niet heilig verklaard te worden. Als niets mag, leidt dat juist vaak tot verrommeling en slecht onderhoud en beheer van een gebied. Dus is groepsgewijze (2 tot 6 woningen) verdichting zeker toelaatbaar (incidenteel 2 lagen met kap (zeker geen plat dak), maar wel met open/lege tussen gebiedjes, zo mogelijk omzoomd met haagjes.

- Behoud is belangrijk, daarom ook mogelijkheden bieden voor extra activiteiten, zoals stoeterij uitbreiden, recreatiefunctie/horeca uitbreiden, etc.
- Nieuwbouw in de vorm van woningen is gerealiseerd, maar dan wel in de plaats van andere bebouwing (dus geen bebouwing toevoegen), dit is prima
- Mooi beeld, behouden
- Eventueel een hotel in het landhuis; pannenkoekenhuis of juist paardenhouderij in de schuur
- Geen extra bebouwing toevoegen
- Water weer beschikbaar stellen voor watermolen
- Functies : educatief, natuur / dieren of ook toeristisch , publiekstrekkend, trekpleister, commercieel
- Niet te veel aan veranderen. Kansen voor 'zorgzaam' toerisme. Geen massa toerisme maar juist gericht op kwaliteit. Krenten uit de pap, die Hattem uniek maken en houden.

- Recreatiepark moet blijven en dus ook mogelijkheden behouden.
- Maar wel tot op zekere hoogte! Mag niet ten koste gaan van andere belangen in het gebied
- Uitbreiding van het recreatiepark op de voormalige vuilstort zou natuurlijk prima zijn, dit heeft landschappelijk ook weinig impact. Is waarschijnlijk wel onbetaalbaar
- De Leemkule mag in huidige stijl best uitbreiden, mag niet uitbreiden, licht uitbreiden
- Goed voor Hattem
- Kwaliteitstoerisme en gebruik wat past bij Hattem.
- Leemkule zelf opknappen

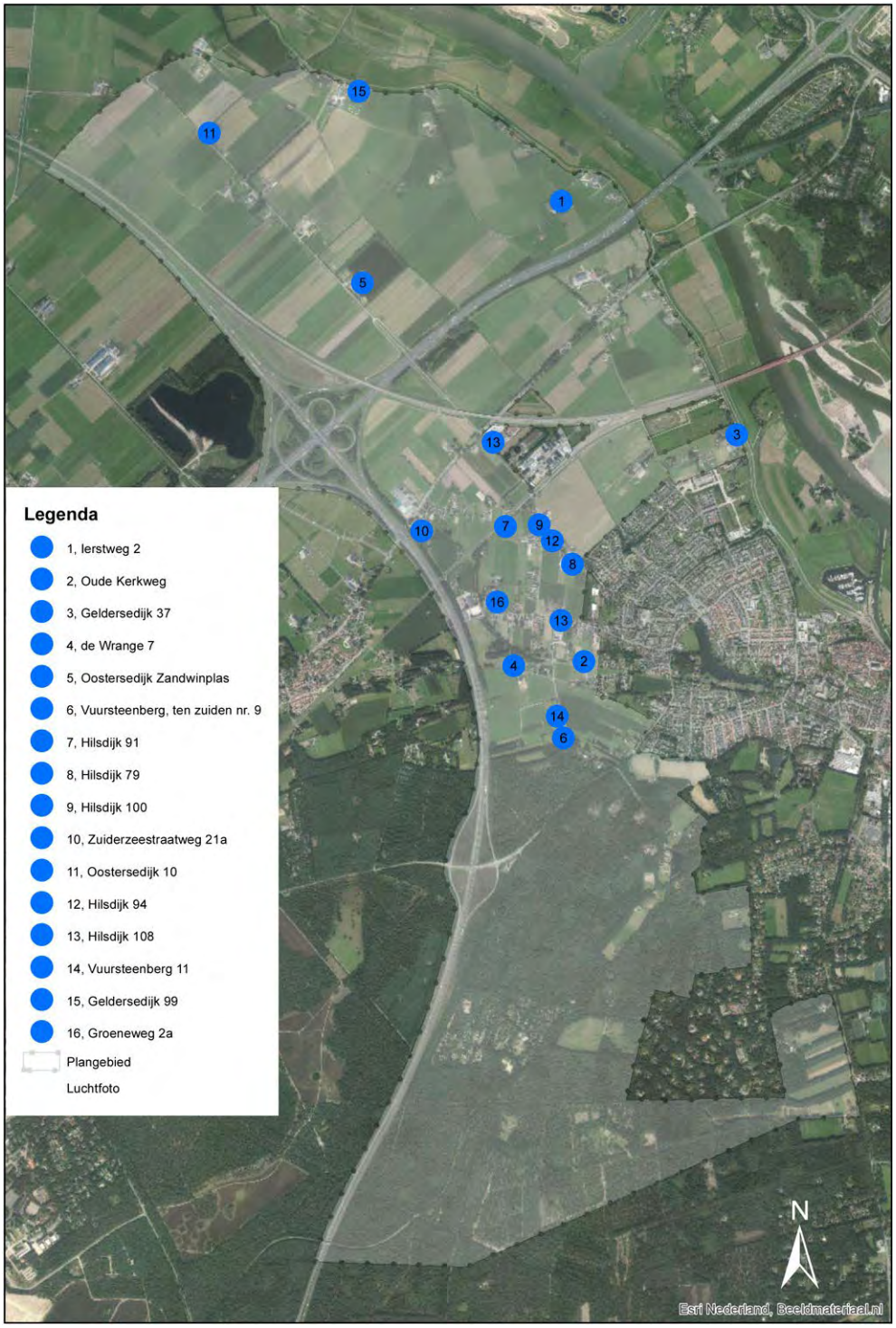
- Weest zorgvuldig met architectuur, hoewel er ook best wat mogelijk is vanwege de besloten ligging.
- Houd het in elk geval kleinschalig
- Mooi; niets aan doen
- Bosgevoel behouden
- ‘Op het Veld’ mag allerlei exotische woningen hebben
- 'Landgoed' met een mooie uitstraling. Moderne architectuur die toch goed past bij de bestaande. (niet zoals wat we zagen even daarvoor; dat veel te grote nieuwbouwhuis op een naar verhouding te kleine kavel).
- Wat doen we met oude zwembad, openluchtbad?
- Wonen in het bos kan wel. Maar niet te veel en de verhouding luistert erg nauw. Ook met de architectuur goed aansluiten bij de omgeving en het gebied.

Algemene opmerking van één van de deelnemers: nieuwe woningbouw is zeker wenselijk in Hattem. Eigenbouw geniet daarbij de voorkeur. Grondprijzen/grondexploitatie/vergunningen etc. moeten wel goed door de gemeente worden bekeken en afgewogen.

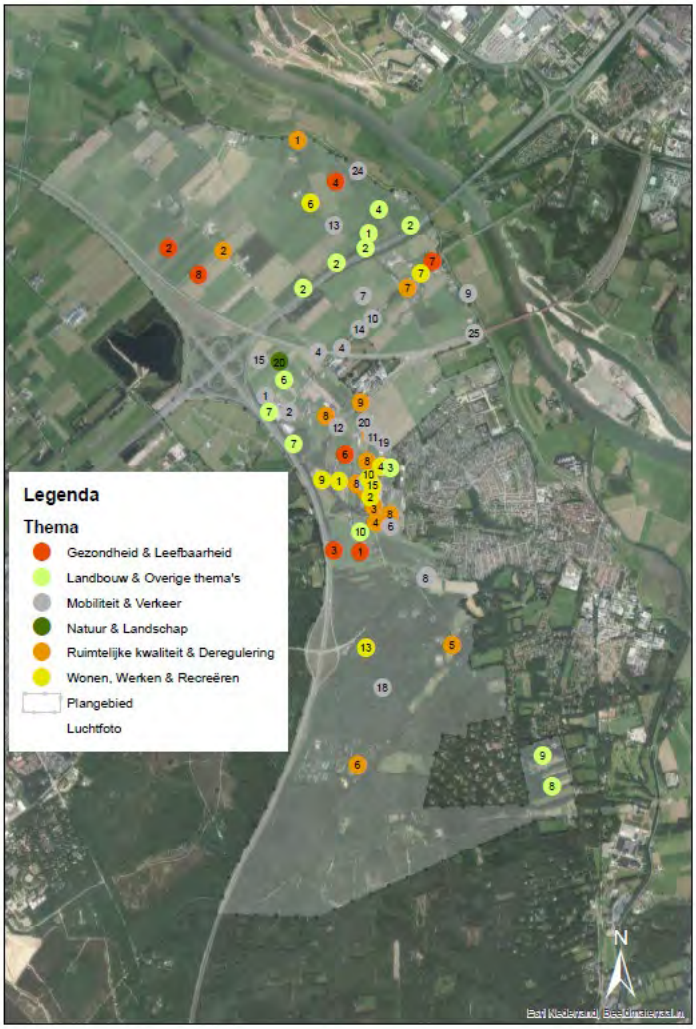
Bijlage 1 Gebiedsanalyse Buitengebied Hattem

[opgenomen als Bijlage bij de toelichting van het Chw bestemmingsplan Buitengebied]

Bijlage 2 Kaart met initiatieven

Bijlage 3 Kaart met input algemene informatiebijeenkomst

Bijlage 4 Bijlagen bij verslag Ruimtelijke kwaliteit & deregulering

A3-bladen

7. Routes: Zuiderzeestraatweg
Ruimtelijke kwaliteit Buitengebied Hattem
Wat vindt u van het beeld?
Moet dit zo blijven of kan/moet dit veranderen?
gemeente Hattem

8. Routes: Schipsweg, Scherenenkweg, Oude Kerkweg, Vijzelpad
Ruimtelijke kwaliteit Buitengebied Hattem
Wat vindt u van het beeld?
Moet dit zo blijven of kan/moet dit veranderen?
gemeente Hattem

9. Routes: oude spoorlijn/Roseboomspoor
Ruimtelijke kwaliteit Buitengebied Hattem
Wat vindt u van het beeld?
Moet dit zo blijven of kan/moet dit veranderen?
gemeente Hattem

10. Erven: Hilsdijk
Ruimtelijke kwaliteit Buitengebied Hattem
Wat vindt u van het beeld?
Moet dit zo blijven of kan/moet dit veranderen?
gemeente Hattem

11. Erven: Vijzelpad/Oude Kerkweg
Ruimtelijke kwaliteit Buitengebied Hattem
Wat vindt u van het beeld?
Moet dit zo blijven of kan/moet dit veranderen?
gemeente Hattem

Achtergronden bij de A3-bladen

1. **Polderlandschap: Geldersedijk richting Zalk**

   - Herontwikkeling, Hoe handhaven we het agrarisch karakter?
   - Is er nog ruimte voor ontwikkelingen in dit landschap?
     - welke?
     - waar wel of niet?
     - waarom wel of niet?
   - Nieuwe erven ontwikkelen met nieuwe functies maar met de uitstraling van een erf?
   - De T-boerderij is karakteristiek, maar geen monument: herbouwen of opknappen?
   - Wat is typisch voor dit landschap? Moet het slagenlandschap richtinggevend zijn voor de verkaveling?

2. **Polderlandschap: Oostersedijk**

   - Hoe ver kun je doorgaan met verdichting?
   - Heeft dit nog agrarische uitstraling?
   - Wat is hier mis gegaan? (Niet één erf maar verschillende erven die aan elkaar beginnen te klonteren als een buurtje; bijvoorbeeld een woning niet aan de Oostersedijk maar achter een andere verstopt)?
   - Behoud deel van de schuren? Welke behouden en welke niet?

3. **Enk: Verdichting Oude Kerkweg**

   - Enkenlandschap: hoe ver kun je doorgaan met verdichting?
   - Hoe kun je het open houden?
   - Welke elementen zijn dan passend (boomgaard of open weide)?

4. **Enk: openheid Vuursteenberg**

   - Wat vinden we van deze bebouwing in dit open gebied?
   - Welke kenmerken zien we? (lage goot, dominante kap, groene omzoming en geen rommel in het zicht).
   - Andere inpassing dan polderlandschap?
   - Welke kwaliteiten zien we hier? (openheid, wonen aan de bosrand)
   - Hoe houden we dit karakter in stand?
   - Is het groen bepalend voor het beeld of ook de architectuur?

5. **Landgoed: Molecaten**

   - Is beschermd monument.
   - Hoe houden we exploitatie in de toekomst beheersbaar zodat geen verloedering optreedt?
   - Wat moeten we beschermen en hoe benutten we kwaliteiten?

6. **Veluwe: De Leemkule**

- Kan hier meer bebouwing in het bos bij? (Wonen, recreatie)
- Mag de recreatie intensiever (en dus impact op het beeld)?
- Je ziet het nauwelijks vanaf de openbare weg, moeten we daar dan nog sturen op de uitstraling van de bebouwing of alleen maar op goede landschappelijke inpassing?

7. **Routes: Zuiderzeestraatweg**

(geldt voor Geldersedijk, Zuiderzeestraatweg, Apeldoornseweg)

- Hier bijvoorbeeld de Zuiderzeestraatweg. Welke kwaliteiten zien we hier? Welke ontwikkelingsmogelijkheden zien we rond de Zuiderzeestraatweg? Of is het 'vol'?
- Gaan we hier meer sturen op ruimtelijke kwaliteit omdat hier veel passanten Hattem ervaren?
- Is de uitstraling van Netelhorst aan de Zuiderzeestraatweg voldoende?

8. **Routes: Schipsweg, Scherenenkweg, Oude Kerkweg, Vijzelpad**

- Typische lintbebouwing, wat toestaan wat niet of juist allemaal vrij laten voor afwisseling?
- Kunnen hier nog woningen bij? Of andere functies? Of wordt het dan te vol?
- Welke bebouwing is karakteristiek voor Hattem?

9. **Routes: oude spoorlijn / Roseboomspoor**

- Kunnen we het Roseboomspoor, oude spoorlijn beter herkenbaar maken in het landschap/ als onderdeel van de geschiedenis / identiteit van Hattem?

10. **Erven: Hilsdijk**

- Hoe beleven we dit erf?
- Wat is de bijdrage van dit erf aan het buitengebied?
- Wat is de waarde voor het landschap?
- Wat doen nevenfuncties (winkel, horeca) met het beeld? Hoe blijft de agrarische uitstraling behouden?

11. **Erven: Vijzelpad / Oude Kerkweg**

- Opslag in het zicht, hoe kun je dit inpassen?
- Hoeveel ruimte geef je ondernemers?
- Mag iedereen bouwen volgens eigen wensen? (omvang, uitstraling)

Bijlage 5 Uitnodiging fietstochten door het buitengebied van Hattem

GA TOCH FIETSEN!

Fietstocht omgevingsplan buitengebied

Het buitengebied van Hattem heeft veel te bieden! We nemen jullie zo'n anderhalf uur fietsend mee om samen met elkaar van gedachten te wisselen over wat we belangrijk vinden in het buitengebied. Op een aantal plekken (bij de organisatie vooraf bekend!) zullen we stoppen er een (denkbeeldige) foto maken. Denk hierbij aan ontwikkelingen in landschap, recreatie, landbouw, natuur, energie, maar ook aan bebouwing.

Hierbij gaat het niet alleen over het gebruik, maar ook over de beleving, het beeld.

gemeente Hattem

We hebben een nieuw plan voor het buitengebied nodig

Welke ontwikkelingen dragen daartoe bij? Welke ontwikkelingen vinden we minder gewenst?

Welke (gebieds-) kwaliteiten zien we? Hoe kunnen we bestaande kwaliteiten versterken?

Welke ontwikkelingen zien we? Wat vinden we positief en minder positief?

Fietst u ook mee?

In een omgevingsplan worden alle aspecten van de fysieke leefomgeving onder de loep genomen. Niet alleen om de functie, de omvang en het uiterlijk van bebouwing en open ruimte, maar ook om gezondheid, duurzaamheid en welzijn.